

UDK 528(497.5)(062)

Pregledni znanstveni članak / Review

70 godina Hrvatskoga geodetskog društva

Rinaldo PAAR – Zagreb¹

SAŽETAK. Na godišnjoj skupštini Geodetske sekcije Društva inženjera i tehničara Hrvatske (GSDITH) u prosincu 1952. donijet je zaključak o osnivanju Društva geodeta Hrvatske (DGH). No, iz objektivnih organizacijskih razloga društvo se nije moglo učvrstiti i osnovati, pa je na godišnjoj skupštini GSDITH 1953. osnovano DGH. DGH je prvi prethodnik u bivšoj državi današnjega Hrvatskoga geodetskog društva (HGD) što znači da HGD danas obilježava 70 godina od svoga osnutka, iako su se geodeti na području Republike Hrvatske počeli udruživati u inženjerske saveze još davne 1878. Povijest udruživanja geodeta možemo podijeliti u tri glavna razdoblja: 1878. – 1952., 1952. – 1993. i 1993. – 2022. U ovome radu prikazuju se sva tri razdoblja s posebnim naglaskom na kraj prvoga i početak drugoga razdoblja te detaljno elaborirano treće razdoblje. Rad HGD-a prikazuje se kroz glavne aktivnosti društva, a to su organizacija različitih znanstveno-stručnih i društvenih skupova te izdavanje glasila društva časopisa *Geodetski list* koji spada u deset najstarijih geodetskih časopisa u svijetu. Ističu se glavne aktivnosti, izazovi i zasluge društva, bez kojih bi danas geodetska struka možda izgleda drugačije. Izlažu se i neke nove zanimljive činjenice, do sada ne objavljene niti u jednome radu koji se bavio tematikom povijesti osnivanja i glavnih aktivnosti HGD-a. Naglasak je stavljen na društvo kao nacionalnu krovnu organizaciju koja djeluje s ciljem koordinacije strukovnih interesa svih geodeta te svih institucija i organizacija na području Republike Hrvatske.

Ključne riječi: Hrvatsko geodetsko društvo, Geodetske udruge, članovi, *Geodetski list*, kongresi, simpoziji, dani hrvatskih geodeta, FIG.

¹ Izv. prof. dr. sc. Rinaldo Paar, Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Kačićeva 26, HR-10000 Zagreb, Hrvatska, e-mail: rinaldo.paar@geof.unizg.hr

1. Uvod

Zagreb je grad u kojemu se 11. veljače 1919. osnovalo Udruženje geometara. Nakon Drugoga svjetskog rata 1946. geodeti su djelovali kao sekcija Društva inženjera i tehničara Hrvatske u Zagrebu. Iste sekcije osnovane su u Splitu, Rijeci i Osijeku koje 1952. godine prerastaju ove okvire i sudjeluju u osnivanju Društva geodeta Hrvatske. Iako su geodeti bili članovi Hrvatskoga inženjerskog saveza osnovanog 2. ožujka 1878. kao Klub inženjera i arhitekata, ipak se prosinac 1952. smatra početkom samostalnog djelovanja geodeta u Društvu geodeta Hrvatske (Božičnik 1984, Kapović 2007).

Danas Hrvatsko geodetsko društvo (HGD) obilježava 70 godina svoga samostalnog djelovanja. Prilikom obilježavanja 55 godina samostalnog djelovanja napisana je Spomen-knjiga za razdoblje od 1952. do 2007. Prilikom obilježavanja 65 godina samostalnog djelovanja napisana je monografija i povodom te obljetnice. Kako je u spomenutoj knjizi i monografiji dan detaljan pregled povijesti djelovanja HGD-a, ustrojstva svih tijela, djelatnosti i aktivnosti na domaćem i međunarodnom planu, pregled svih članica – geodetskih udruga i njihovih članova, te je prikazano i glasilo HGD-a časopis „Geodetski list“, u ovome radu se još jedanput daje prikaz cjelokupnoga djelovanja društva s većim naglaskom na razdoblja od 1946. do 1953. te od 1993. do danas. Rad HGD-a prikazuje se kroz glavne aktivnosti društva, a to su organizacija različitih znanstvenostručnih i društvenih skupova te izdavanje glasila društva časopisa Geodetski list. Ističu se glavne aktivnosti, izazovi i zasluge društva, bez kojih bi danas geodetska struka možda izgleda drugačije. Izlažu se i neke nove zanimljive činjenice, do sada ne objavljene niti u jednome radu koje se bavio tematikom povijesti osnivanja i glavnih aktivnosti HGD-a, a do kojih se došlo ponovnim istraživanjem arhive društva, tj. starih zapisnika s godišnjih skupština prethodnika HGD-a te objavljenim radovima i vijestima u Geodetskom listu.

2. Općenito o Hrvatskome geodetskom društvu

HGD je pravna osoba čija prava i dužnosti proizlaze iz Zakona o udrugama (Narodne novine 2014) i drugih pozitivnih propisa Republike Hrvatske i Statuta HGD-a (Hrvatsko geodetsko društvo 2017). Osnovni podatci o HGD-u dani su u tablici 1, a preuzeti su iz čl. 4. Statuta HGD-a (Hrvatsko geodetsko društvo 2017, 2019).

Tablica 1. Osnovni podatci o HGD-u.

Puni i skraćeni naziv udruge	Hrvatsko geodetsko društvo – HGD
Naziv na engleskom jeziku	Croatian Geodetic Society i rabi se uz naziv na hrvatskom jeziku
Sjedište udruge	HR-10000 Zagreb, Berislavićeva 6
Područje djelovanja	Republika Hrvatska, a stručnu suradnju i razmjenu znanstvenih i iskustvenih spoznaja uspostavlja i sa srodnim društvima i organizacijama iz zemlje i inozemstva.
Članstvo	Hrvatski inženjerski savez (HIS), Međunarodna udruga geodeta (FIG), Međunarodna udruga za fotogrametriju i daljinska istraživanja (ISPRS).
Upravljačko tijelo	Sabor
Izvršno tijelo	Predsjedništvo
Zastupnik i predstavnik	Predsjednik, a u njegovoj odsutnosti Zamjenik predsjednika.
Nadzor	Nadzorni odbor
Stegovni postupci	Sud časti

HGD ima svoj pečat i logotip (slika 1). HGD je dragovoljno, samostalno i neprofitno udruženje diplomiranih inženjera, inženjera i tehničara geodezije i geoinformatike i drugih struka povezanih s djelatnosti geodezije i geoinformatike, odnosno njima jednakovrijednih akademskih i stručnih naziva i stupnjeva obrazovanja geodetske struke, studenata geodezije i geoinformatike te pravnih osoba koje se bave geodezijom i geoinformatikom (Hrvatsko geodetsko društvo 2017). HGD sukladno ciljevima djeluje na području obrazovanja, znanosti i istraživanja – strukovne udruge u području znanosti, stručnog rada i istraživanja, te gospodarstva.

Slika 1. Logotip HGD-a.

Ciljevi HGD-a su:

- promicanje, razvoj i unaprjeđenje geodetske i geoinformatičke struke,
- promicanje etike tehničkog i inženjerskog poziva,
- poticanje članova na međusobnu razmjenu iskustava i mišljenja,
- poticanje stvaralačkih inicijativa radi promicanja i razvoja geodetske i geoinformatičke djelatnosti,
- poticanje i podržavanje inicijativa članova u znanstveno-istraživačkom radu u području geodezije i geoinformatike,
- promicanje neprekidnog stručnog usavršavanja članova,
- poticanje i podržavanje inicijativa za zaštitu čovjekove okoline, zdravlja i rada.

Djelatnosti kojima se ostvaruju ciljevi HGD-a su:

- surađivanje s organizacijama koje se bave problematikom od interesa za geodeziju i geoinformatiku kao i graditeljstvo,
- surađivanje s drugim sličnim organizacijama tehničara i inženjera u Republici Hrvatskoj, kao i sličnim organizacijama u inozemstvu,
- davanje stručnog mišljenja o projektima, elaboratima, analizama, razvojnim planovima, tehničkoj regulativi, obrazovanju u području geodezije i geoinformatike i sl.,
- organiziranje znanstvenih i stručnih skupova, predavanja, simpozija, radionica, savjetovanja i sl. u području geodezije i geoinformatike, organiziranje tradicionalnih susreta geodeta,
- izdavanje Geodetskog lista, službenog, znanstvenog, stručnog i staleškog glasila HGD-a i drugih znanstveno-stručnih radova i publikacija.

Rad HGD-a je javan. Javnost djelovanja HGD-a se osigurava javnošću sjednica tijela HGD-a, objavom podataka o radu HGD-a putem glasila HGD-a časopisa Geodetski list, korištenjem informacijsko-komunikacijskih tehnologija (Internet servisa – weba (URL 1), društvenih mreža, elektroničke pošte i slično), javnim priopćavanjem i na druge odgovarajuće načine.

3. Povijest osnivanja i djelovanja Hrvatskoga geodetskog društva

Povijest HGD-a, odnosno njegovi prethodnici i njihove najznačajnije aktivnosti mogu se podijeliti u tri glavna razdoblja:

- razdoblje od 1878. do 1952.
- razdoblje od 1952. do 1993.
- razdoblje od 1993. do 2022.

U navedenim razdobljima današnje društvo i njegovi prethodnici, odnosno udruživanja mjernika, tehničara i inženjera geodetske struke su postojala i odvijala se pod sljedećim nazivima i u sljedećim udruženjima:

- 1878. – 1884. Klub inžinirah i arhitektah
- 1884. – 1894. Društvo inžinira i arhitekta u Zagrebu
- 1894. – 1919. Društvo inžinira i arhitekta u Hrvatskoj i Slavoniji
- 1919. – 1930. Udruženje geometara
- 1930. – 1932. Udruženje katastarskih geometara
- 1932. – 1946. Udruženje geometara i geodeta
- 1946. – 1952./1953. Geodetska sekcija Društva inženjera i tehničara Hrvatske
- 1952./1953. – 1958. Društvo geodeta Hrvatske

- 1958. – 1960. Društvo geodetskih inženjera i geometara Hrvatske
- 1960. – 1978. Savez geodetskih inženjera i geometara Hrvatske
- 1978. – 1993. Savez društava geodeta Hrvatske
- 1993. – 2022. Hrvatsko geodetsko društvo

Iz naziva gore navedenih različitih oblika udruživanja vidljivo je da su se mjerinci i geodeti udruživali u različite klubove, saveze, sekcije, udruge i društva koji su okupljali različite inženjerske i geodetske stručnjake. Geodeti su ipak osnovali i vlastito društvo. U sljedećim poglavljima detaljnije se prikazuje povijest osnivanja i udruživanja geodeta u različite klubove, saveze, sekcije, udruge i društva sukladno na početku izdvojena tri glavna razdoblja.

3.1. Prethodnici Hrvatskoga geodetskog društva od 1878. do 1952.

Dana 2. ožujka 1878. okupilo se 35 hrvatskih stručnjaka koji su osnovali *Klub inženirah i arhitektah*, preteču današnjeg Hrvatskog inženjerskog saveza (HIS). Od 1878. do 1992. *Klub* je mijenjao ime u nekoliko navrata. Ubrzo 1884. pretvara se u *Društvo inženira i arhitekta u Zagrebu*, a 1894. mijenja ime u *Društvo inženira i arhitekta u Hrvatskoj i Slavoniji*. Uvidom u Pravila toga Društva vidljivo je da su njegovi članovi bili i geodeti (mjernici), sukladno *čl. 3. redovitim članovom društva može postati, svatki tko ima tehničko akademičku ili sličnu obćenitu i tehničku naobrazbu ili koji se iskaže s osobitim praktičnim radnjama u inženirskoj, arhitektoničkoj, mjerničkoj ili drugoj tehničkoj struci* (Radić 2003). Na obljetnici srebrnoga jubileja Društva 1903. nazočni su bili i društveni tajnik Milan Kreković, građevinski mjernik iz Zagreba, Tomo Maletić, ovlaštteni civilni mjernik iz Bjelovara i Nikola Zupančić, ovlaštteni civilni mjernik iz Ludbrega (Radić 2003). Uslijedilo je još nekoliko promjena naziva da bi se konačno 1992. osnovao HIS, koji danas okuplja 40 strukovnih saveza i udruga s desetak tisuća inženjera (URL 2). Jedna od tih 40 članica je i HGD.

Duga je povijest inženjera i tehničara geodetske struke. Stručnjaci geodetske struke već su 1878. udružili se u tadašnji savez inženjera, *Klub inženirah i arhitektah*. Prvi organizirani zajednički nastup geodetskih stručnjaka na području bivše države bio je onaj na osnivačkoj skupštini svih jugoslavenskih geodeta održan 11. veljače 1919. u Zagrebu, kada je osnovano Udruženje geometara. Katastarski se geometri 1930. odvajaju od Udruženja geometara i osnivaju Udruženje katastarskih geometara. U siječnju 1932. održan je u Beogradu Kongres svih geodetskih stručnjaka u tadašnjoj zajedničkoj zemlji. Kongres je jednoglasno donio odluku o ukidanju postojećih Udruženja geometara i skupine katastarskih geometara i osnovao Udruženje geometara i geodeta (Kapović 2003).

Odmah poslije II. svjetskog rata nastala je praznina, jer su stara društva nestala, a nove strukovne organizacije nisu bile formirane. Otuda se pojavila inicijativa da se ponovno organiziraju stručna društva. Nekoliko naših kolega (Bruno Ungarov, Mirko Tomić, Danilo Vukovojac, Dragutin Jemrić) uspostavljaju prvi kontakt s građevinarima i nastoje da se nađe forma kroz koju bi

se u buduće organiziralo i odvijalo okupljanje i rad geodetskih stručnjaka. U tom smislu nastojalo se obnoviti i bivše Društvo geodeta za područje Hrvatske. U međuvremenu ponikla je inicijativa i prijedlog da se ujedine svi inženjeri i tehničari u jednu stručnu organizaciju. Radi toga je krajem 1945. bio sazvan u Radničkom domu u Zagrebu sastanak predstavnika svih tehničkih struka na kojem se raspravio budući način društvenog rada i donijela odluka o stvaranju jedinstvene organizacije Društva inženjera i tehničara Hrvatske u kojoj će biti ujedinjeni svi tehnički stručnjaci. Unutar jedinstvene organizacije svaka struka imat će svoju sekciju. Nakon toga osnovana je početkom 1946. prva Geodetska sekcija unutar Društva inženjera i tehničara Hrvatske (DITH) u Zagrebu. Njezin prvi predsjednik bio je Jerko Matulović, a tajnik Danilo Vukovojac.

U ovakvoj organizacijskoj formi nastavljen je stručni i društveni rad sve do I. kongresa inženjera i tehničara koji je održan 1947. u Zagrebu, kad je došlo do formiranja jedinstvenog Saveza društava inženjera i tehničara Jugoslavije (SDITJ). Od tada je stručna sekcija bila udružena u Savez DITH sve do 1951. (Muminagić 1972). Početkom 1950-ih godina osjećala se u cijeloj zemlji težnja za decentralizacijom i u privredi i u društvenim organizacijama. Dotadašnja organizacijska forma DITH i Saveza društava DITH nije odgovarala tom cilju. Pojedine struke osjećale su potrebu veće skupne afirmacije i reprezentacije kako unutar naše zemlje, tako i prema inozemstvu. Odmah poslije V. proširenog plenuma SDITJ koji se održao u prosincu 1950, osnovano je nekoliko stručnih društava u pojedinim republikama, a nešto kasnije osnovani su i savezi tih stručnih društava.

Već 1950. na godišnjoj skupštini Geodetske sekcije održanoj 22. prosinca 1950. odmah na početku je tajnik sekcije geometar Vukovojac naglasio da je glavni zadatak skupštine da odluči da li će nastaviti s djelovanjem unutar DITH ili će se izdvojiti u samostalno društvo. Kako to pitanje nije bilo jednostavno, niti je bilo teškoća pri radu u okviru DITH odlučilo se to raspraviti sa širim krugom kolega geodetskih stručnjaka, te je usvojen prijedlog da se ta dilema odgodi na neodređeno vrijeme dok se ne napravi jedan širi sastanak u formi savjetovanja i na njemu donese odluka (***) 1951). No, nije trebalo proći puno vremena da se donese takva odluka. U prilog tome ide i činjenica da svi brojevi Geodetskog lista iz 1951. za izdavača imaju navedeno Geodetsko društvo Hrvatske, Zagreb, Berislavićeva ulica br. 6, dok svi brojevi od 1947. do kraja 1951. pod izdavača imaju navedenu Geodetsku sekciju DITH u Zagrebu, Zagreb, Pijerotijeva ulica br. 4.

U gradovima Splitu, Rijeci i Osijeku od 1946. su osnivane geodetske sekcije koje 1952. prerastaju svoje okvire i sudjeluju u osnivaju Društva geodeta Hrvatske (DGH). U međuvremenu, tj. na prelazu s 1952. na 1953. godinu, dolazi do skokovitih promjena u organiziranosti cjelokupne geodetske stručne, a s time povezane i društvene djelatnosti na području Hrvatske. Strogo centralizirana organizacija državne vlasti, a s njome povezana i geodetska upravna, proizvodna i financijska djelatnost u okviru tadašnje Geodetske uprave pri vladi Hrvatske, temeljito se mijenja. Osnivaju se geodetske proizvodne radne organizacije izvan Zagreba, i to u Splitu, Rijeci i Osijeku. To uvjetuje i fizičko preseljenje velikog broja geodetskih stručnjaka iz Zagreba u Dalmaciju, Slavoniju i u Hrvatsko Primorje i u Istru. Na taj način su se u Hrvatskoj stvorile posebne pogodne okolnosti za osnivanje novoga tipa geodetskih udruženja izvan Zagre-

ba, tj. „podružnica“ DGH. Tu počinju 1953. stvarne mogućnosti obogaćivanja geodetskog društvenog rada i udruživanja u Hrvatskoj, pa se ta godina uzima (smatra) iz objektivnih razloga kao godina organiziranog početka rada DGH (Božičnik 1984).

U prilog gore navedenom, tj. objektivnim razlozima zbog kojih se 1953. smatra prvom godinom organiziranog rada geodeta Hrvatske idu i sljedeći podaci, a koji zapravo činjenično pokazuju da je 1953. i službena godina osnivanja DGH, prvoga prethodnika današnjega HGD-a u bivšoj državi. Konkretno, na godišnjoj skupštini DGH 1953. koja se još jedanput održala kao skupština Geodetske sekcije DITH, iako se na prošloj godišnjoj skupštini održanoj 1952. donio zaključak o osnivanju DGH, društvo se iz već navedenih objektivnih razloga nije moglo organizacijski učvrstiti. Zato je skupština 1953. imala na svome dnevnom redu sljedeće točke (** 1953a), te je zapravo bila osnivačka skupština DGH:

1. Izvještaj upravnog odbora
2. Razrješnica upravnom odboru sekcije i likvidacija Geodetske sekcije DITH
3. Osnivanje Društva geodeta Hrvatske i prihvaćanje statuta
4. Biranje upravnog odbora društva

Nakon izlaganja izvješća, provedene su zanimljive i dinamične rasprave nakon kojih je razriješen stari odbor Geodetske sekcije DITH i likvidirana Geodetska sekcija DITH. Nakon toga usvojen je Statut novoga društva pod nazivom DGH, a za predsjednika je izabran Mato Janković i izabran je novi upravni odbor DGH (** 1953a).

3.2. Prethodnici Hrvatskoga geodetskog društva od 1952. do 1993.

DGH je pod tim nazivom djelovalo samo pet do šest godina, tj. do 1958. Naime, na II. kongresu geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije održanom 1957. na Ohridu usvojen je novi statut u kojem u prvom članku piše „Društva geodetskih inženjera i geometara narodnih republika udružuju se i obrazuju Savez geodetskih inženjera i geometara FNRJ kao najviši društveni organ geodetskih stručnjaka FNRJ“ (** 1958a). Prema tome je i DGH na skupštini održanoj 27. travnja 1958. promijenilo ime i uskladilo ga s imenom jugoslavenskog geodetskog saveza, te se od te godine naziva Društvo geodetskih inženjera i geometara Hrvatske (DGIGH). Na toj skupštini prihvaćen je i usvojen i novi Statut društva (** 1958b). Tako piše i u statutu Društva (** 1958c).

DGIGH djelovalo je pod tim nazivom vrlo kratko. Na godišnjoj skupštini DGIGH održanoj 4. prosinca 1960. u Zagrebu usvojen je novi statut društva (Palčić 1961) prema kojemu i novi naziv društva koji od tada glasi Savez geodetskih inženjera i geometara Hrvatske (SGIGH) (** 1961). Društvo je pod tim nazivom djelovalo do 1978.

Na izbornoj konferenciji održanoj 1978. u Poreču, prilikom održavanja 3. susreta geodeta Hrvatske, donesen je novi statut Saveza, kojim SGIGH mijenja ime u Savez društava geodeta Hrvatske (SDGH) (Božičnik 1984). Kao osnovna odrednica u tom Statutu bile su unesene odredbe o delegatskom upravljanju unutar Saveza. Za predsjednika Predsjedništva SDGH izabran je Ante Zujčić iz Splita.

Razdoblje od 1952. do 1993. karakterizirao je rad i udruživanje geodeta prvotno u društva geodeta, a kasnije u saveze po svim republikama bivše države. Društva i savezi su se sukladno svojim statutima obvezno udruživala u krovno društvo ili savez bivše države, tzv. Savez geodetskih društava FNRJ (***) (1953b), a kasnije u Savez geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije (SGIGJ) (Božičnik 1984). Iako je na području bivše države djelovalo puno saveza sukladno republikama, geodeti su bili aktivni i radili su na dobrobit struke koje je doživljavala velike promjene. Uz organizaciju različitih vrsta savjetovanja, kongresa i simpozija, treba istaknuti da su 1973. organizirani prvi susreti geodeta Hrvatske na Plitvicama. Uz redovito izdavanje glasila časopisa Geodetski list i organiziranje društvenih događanja, geodetskih susreta, ovo razdoblje karakterizira i rad na međunarodnom planu jer su preteče HGD-a i njihovi članovi od prvih početaka društvenoga djelovanja bili aktivni i u međunarodnim strukovnim udrugama. Ovdje treba posebno istaknuti aktivnost Mate Jankovića. Njegovim utjecajem i zalaganjem nakon II. svjetskog rata obnovljeno je članstvo naše strukovne organizacije SGIGJ u Međunarodnoj udruzi geodeta – FIG (franc. *Federation Internationale des Géomètres*, engl. *International Federation of Surveyors*). Njegovom inicijativom 1962. na održanom Kongresu FIG-a u Beču osnovano je posebno povjerenstvo (engl. *Commission*) FIG-a za Inženjersku geodeziju (današnje povjerenstvo 6) te je 1965. u Rimu rukovodio radom tog povjerenstva. Ističe se i aktivnost Mirka Tomića u FIG-u, koji je zahvaljujući svojem međunarodnom angažmanu i radu u razdoblju od 1969. – 1972. bio predsjednik FIG Povjerenstva za katastar i uređenje seoskog zemljišta (današnje povjerenstvo 7). Tradicionalno, to su dva najvažnija povjerenstva FIG-a jer se bave područjima geodezije koja su od iznimnog značaja za geodetsku struku, jer se u svakodnevnoj geodetskoj praksi svi geodetski stručnjaci najviše bave upravo tim granama geodezije.

3.3. Hrvatsko geodetsko društvo od 1993. do 2022.

Put do osnivanja samostalnoga Hrvatskoga geodetskog društva bio je vezan uz mnoge izazove i poteškoće. Između ostaloga trebalo je proći put izlaska iz jednoga tzv. „administrativnoga genitiva“ uobičajenog za imenovanje svih vrsta stručnih, kulturnih i znanstvenih udruživanja na području tzv. „Druge Jugoslavije“, u razdoblju od 1945. – 1991. U tome razdoblju društveni život bio je sveden na nekakav elementarni administrativno-teritorijalni pojam, pa su sukladno tome gotovo sva hrvatska stručna i ostala društva postala organizacije i udruženja jedne tzv. „deklirane Hrvatske“. Nažalost, to je bilo vrijeme, jedne sustavne „torture“ rastapanja, uništavanja i potpunog degradiranja

hrvatskog identiteta. O tomu su pisali i brojni hrvatski novinari, a mnogima je zbog želje, htijenja i djelovanja da se počne isticati hrvatstvo čak bilo i suđeno za vrijeme hrvatskoga proljeća. Uz novinare, djelovali su i neki naši geodetski stručnjaci koji su se zalagali za isticanja rada i doprinosa hrvatskih geodeta. Ističe se u tome kolega Filip Racetin koji je još u svibnju 1979. pokrenuo inicijativu na sjednici upravnog odbora DGH da se iziđe iz genitiva i da se ubuduće koristi naziv Društvo hrvatskih geodeta. Prijedlog je bio jednoglasno prihvaćen, no tada vrijeme za takovom promjenom još nije bilo sazrijelo. Više o tome elaborirano je u poglavlju 5.3. Raspadom bivše države započele su aktivnosti hrvatskih geodeta vezane za razdruživanje i raspuštanje svih odnosa sa SGIGJ. Svojevrsno osvješćivanje u tom pogledu bilo je najavljeno prvim koracima tzv. „razdruživanja“ ranijeg SDGH iz organizacije SGIGJ. To je prvotno bilo učinjeno za potrebe daljnjeg izlazenja i izdavanja znanstveno-stručnog časopisa Geodetski list, koji je u svom zaglavlju nosio oznaku da je časopis SGIGJ, a izdavač mu je bio SDGH. Kako bi se stvorili uvjeti održivosti Geodetskog lista u svakome pogledu, kako financijskom tako i po znanstveno-stručnom pitanju bilo je potrebno vlasnikom časopisa proglasiti SDGH. Tako je i bilo.

Na proširenoj sjednici Predsjedništva SDGH-a održanoj 12. studenoga 1991. u Zagrebu SDGH se izdvaja iz SGIGJ. Od tada pa do 1993. trajale su pripreme za konačnu pretvorbu SDGH-a u HGD. Tijekom tih priprema osnovan je i tzv. inicijativni odbor na sjednici 13. svibnja 1993. u Čakovcu radi pružanja pomoći i davanja poticaja Predsjedništvu SDGH da se konačno završi tražena pretvorba iz SDGH u HGD. U tom vremenu izrađen je i konačni tekst Statuta HGD-a. Na osnivačkoj skupštini održanoj 25. svibnja 1993. uz nazočnost 82 predstavnika budućih hrvatskih županijskih geodetskih udruga i ostalih pozvanih geodetskih djelatnika iz cijele Republike Hrvatske, osnovano je Hrvatsko geodetsko društvo. Za prvoga predsjednika HGD-a izabran je akademik Krešimir Čolić, član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU) i redoviti profesor s Geodetskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, dok je za dopredsjednicu HGD-a izabrana Jasminka Obrež-Špoljar, dipl. ing. geod., direktorica i čelnica Uprave za katastar i geodetske poslove općine Čakovec i predsjednica prvoga Hrvatskoga županijskog društva županije Međimurje, dok je za tajnika izabran Marijan Božičnik iz Zagreba (Božičnik 1993).

Iz toga razdoblja treba istaknuti vjerojatno najznačajniji događaj u povijesti HGD-a i geodetske struke na ovim prostorima uopće (Kapović 2007). Većina geodeta danas i ne zna što se tada događalo pa se je dobro podsjetiti na ta vremena. U pripremanju za reorganizaciju državne uprave Vlada Republike Hrvatske pripremila je Uredbu o ustrojstvu i djelokrugu županijskih ureda. U članku 4. Uredbe ustrojavaju se između ostalih i Ured za prostorno uređenje i nekretnine. U članku 7. predloženo je da Ured za prostorno uređenje i nekretnine preuzima i poslove katastra. Drugim riječima, nestaje pojam katastra u nazivu županijskog ureda. Tada je, na inicijativu Udruge geodeta Dalmacije, na III. Saboru HGD-a održanom 13. travnja 1996. u Splitu (slika 3) usvojena „Izjava o budućnosti Hrvatske katastarsko-geodetske struke“. U nastavku je prikazana cijela izjava (slika 2), koja je do danas jedino objavljena u Spomen knjizi povodom 55. godina HGD-a, a u Geodetskom listu nikada. Ta činjenica čudi, s obzirom na tadašnji kontekst i važnost izjave, te što je kasnije temeljem iste poduzeto i što se uspjelo riješiti.

SABOR REPUBLIKE HRVATSKE
Predsjednik Sabora akademik Vlatko Pavletić

Polazeći od važnosti Hrvatske geodetske struke i njene katastarske službe za Republiku Hrvatsku i njene građane,

ocjenjujući napore Vlade Republike Hrvatske usmjerene na racionalizaciju državne uprave,

ističući činjenicu da Hrvatska katastarska geodetska struka kao sustav neprekidno djeluje preko 110 godina,

ponosni na ostvarene rezultate rada, a poglavito doprinos u domovinskom ratu,

SABOR HRVATSKOGA GEODETSKOG DRUŠTVA
na dan 13. travnja 1996. godine u Splitu
donosi

IZJAVU

O POLOŽAJU I BUDUĆNOSTI

HRVATSKE KATASTARSKO-GEODETSKE STRUKE

Zabrinuti za daljnju sudbinu Hrvatske katastarske-geodetske struke i dokumentacije koju ova služba održava preko 110 godina, smatramo Vladin prijedlog novog ustrojstva Hrvatske katastarsko-geodetske službe posve neprikladnim.

Tražimo da Vlada Republike Hrvatske pažljivo razmotri sve moguće posljedice spomenutog prijedloga Uredbe kojom se briše ime i sam smisao postojanja Hrvatske katastarske-geodetske struke.

Predlažemo da ustroj Hrvatske katastarske-geodetske struke bude sukladan ustrojima zemalja zapadne Europe.

Slika 2. Izjava o položaju i budućnosti hrvatske katastarsko-geodetske struke.

Slika 3. III. Sabor HGD-a, 13. travnja 1996., Split.

Nakon održanoga III. Sabora HGD-a izjava je poslana tadašnjem Predsjedniku Sabora Republike Hrvatske akademiku Vlatku Pavletiću. Dana 24. svibnja 1996. predsjednik Sabora primio je delegaciju HGD-a u sastavu: počasni predsjednik HGD-a akademik Krešimir Čolić, predsjednik HGD-a Zdravko Kapović, direktor DGU Branimir Gojčeta, direktor Katastra grada Zagreba Stjepan Galić i direktor katastra Trogira Petar Nikolić. Nakon toga sastanka akademik Vlatko Pavletić založio se da se spomenuta uredba u tom obliku ne prihvati i tako je sačuvana samostalnost Katastra. U to vrijeme to je mogao učiniti jedino HGD, u suradnji s drugim sastavnicama struke, ali na njegovu inicijativu. Da to tada HGD nije učinio, o posljedicama predložene Uredbe i reorganizacije državne uprave možemo samo nagađati, jer nezamislivo bi bilo da danas ne postoji pojam katastarskih ureda ili katastra općenito.

Bilo je to vrijeme kada se HGD na razne načine zauzimao za geodetsku struku i za njenu promociju, pa je tako 18. travnja 1998. na Trgu Bana Josipa Jelačića u Zagrebu postavio orijentacijsku ploču s određenim WGS84 koordinatama (slika 4). Idejno rješenje ploče izradila je akademska kiparica Ljiljana Tucaković-Mujagić, a idejno gipsano rješenje ploče predstavljeno je na Prvom hrvatskom kongresu o katastru. Za postavljanje ploče ishodena je i dozvola Gradskog zavoda za planiranje i zaštitu čovjekova okoliša grada Zagreba. Ploča je brončana i nije nikad prepravljena. Pločom se prije svega željela promovirati geodetska struka i Hrvatsko geodetsko društvo te najaviti streloviti dolazak tada nove satelitske GPS tehnologije.

Slika 4. *Orijentacijska ploča HGD-a.*

Osnivanjem Hrvatskoga geodetskog društva 1993. i organizacijom prvih Dana hrvatskih geodeta u Rovinju 1995. započinje najuspješnije i najplodonosnije razdoblje HGD-a u cijeloj njegovoj povijesti koje je trajalo sljedećih 15-ak godina. Uslijedilo je primanje u FIG i ISPRS, te definiranje dugogodišnjeg plana i programa rada. Treba istaknuti da su u vrijeme mandata predsjednika HGD-a akademika Krešimira Čolića i kasnije Zdravka Kapovića u suradnji s Miodragom Roićem (slika 5) od 1993. do 1997. definirani glavni zadatci koji su postavili temelje i trasirali aktivnosti HGD-a. Može se govoriti o donošenju dugoročne strategije društva u tzv. 4-4-2 ciklusima koji su predviđali organizaciju najznačajnijih geodetskih okupljanja i događanja. Strategijom je definirana organizacija:

1. hrvatskih kongresa o katastru svake 4 godine
2. simpozija na aktualne teme iz struke svake 4 godine
3. dana hrvatskih geodeta svake 2 godine

Glavne zasluge za prijedlog i usvajanje ovakve strategije djelovanja HGD-a svakako se prvenstveno mogu pripisati Miodragu Roiću koji je na 3. Saboru HGD-a održanom 13. travnja 1996. u Splitu izabran za jednoga od šest dopredsjednika tada izabranom predsjedniku HGD-a Zdravku Kapoviću. Miodrag Roić je doktorirao na Tehničkom Sveučilištu u Beču te je povratkom na Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu donio i prenio mnogo znanja i iskustva, koja je ne samo primijenio na fakultetu već svojim djelovanjem i radom u HGD-u.

Slika 5. Akademik prof. dr. sc. Krešimir Čolić, prof. dr. sc. Zdravko Kapović i prof. dr. sc. Miodrag Roić.

Donašanjem ovakve strategije HGD je napravio velik odmak od svojega dotadašnjeg djelovanja, koje je osim izdavanja glasila časopisa *Geodetski list* primarno bilo usmjereno na organizaciju dana hrvatskih geodeta, koji su u nedostatku organizacije drugih stručnih skupova obavezno imali i stručni dio. No, kako je zapravo i iz samoga naziva definirano, Dani hrvatskih geodeta – susreti primarno bi trebali imati društveni karakter, s obiljem zabave i sportskih igara. Uz organizaciju susreta i izdavanje časopisa, HGD se do tada bavio i davanjem raznih mišljenja, savjeta i ekspertiza. No, sve to nije bilo dovoljno, pa je ideja o predloženoj strategiji s oduševljenjem prihvaćena i krenulo se u njenu implementaciju s čijom se realizacijom započelo za vrijeme mandata predsjednika Zdravka Kapovića od 1996. do 2004. te kasnije u vrijeme mandata Petra Nikolića od 2004. do 2008. U 1997. organiziran je prvi hrvatski kongres o katastru, čiji je idejni začetnik bio Miodrag Roić. Na njegov prijedlog na 6. sjednici Predsjedništva HGD-a održanoj 6. listopada 1996. donesena je odluka o organizaciji kongresa. Nastavno na kongres, na 10. sjednici Predsjedništva HGD-a održanoj 27. listopada 1998. donesena je odluka o organizaciji Simpozija državne geodetske osnove i zemljišni informacijski sustavi, također na prijedlog Miodraga Roića. Na taj način započelo je jedno izuzetno u znanstveno-stručnom smislu plodonosno razdoblje HGD-a do kraja 2008. Tada su se promijenile okolnosti u kojima su djelovali geodeti u hrvatskoj, a što je posljedično utjecalo i dovelo do smanjenja aktivnosti HGD-a. Više o tome je elaborirano u poglavlju 5.3.

Usvojena i implementirana Strategija u sljedećih 15-ak godina rezultirala je organizacijom 7 dana hrvatskih geodeta, 4 hrvatska kongresa o katastru, 4 simpozija i 2 CROPOS konferencije. Svaki od navedenih skupova, izuzev organizacije susreta, je rezultirao izdanim zbornikom radova u kojem su bili objavljeni svi radovi koji su obrađivani na pojedinom skupu. Treba naglasiti da su svi radovi prolazili recenzentski postupak, a da su skupovi iako na početku bili organizirani kao domaći skupovi, s vremenom se počeli organizirati s

međunarodnim sudjelovanjem, da bi kasnije prerasli u međunarodne skupove koji su bili pod pokroviteljstvom Međunarodne udruge geodeta – FIG. To je bilo omogućeno primanjem HGD-a prvenstveno u krovnu globalnu organizaciju svih nacionalnih udruženja geodeta – FIG. Jer HGD 1991. više nije bio član, s obzirom da je SDGH raspušten i osnovano je novo društvo – HGD.

Priznanjem Republike Hrvatske suverenom, samostalnom i nezavisnom državom od većine zemalja svijeta i primanjem u Ujedinjene narode stvorile su se nužne pretpostavke za primanje HGD-a u FIG. HGD je primljen je u punopravno članstvo FIG-a na sastanku Stalnog odbora (engl. *Permanent Committee*) prigodom održavanja jubilarnog XX. kongresa FIG-a u Melbourneu od 5. do 12. ožujka 1994. Tom su priznanju prethodile mnoge aktivnosti koje je poduzelo tadašnje Predsjedništvo HGD-a, a posebno treba istaknuti angažman tadašnjega predsjednika akademika Krešimira Čolića. Osim njegova zalaganja za članstvo HGD-a u FIG-u, od posebnog je nacionalnog interesa njegova presudna uloga pri učlanjenju tek osamostaljene Republike Hrvatske u Međunarodnu uniju za geodeziju i geofiziku (IUGG).

Već na prvoj sjednici predsjedništva koja je održana 29. travnja 1994. godine u Zagrebu društvo se bavilo organizacijskim pitanjima i pripremom obilježavanja 900. obljetnice grada Zagreba. Predsjednik Čolić obrazložio je da je nakon primanja HGD-a u FIG potrebno pojačati rad stručnih sekcija i stalnih stručnih odbora društva sukladno ustroju rada FIG povjerenstva. Za to se kasnije posebno zalagao Miodrag Roić koji je redovito u svome mandatu kao dopredsjednik izvještavao o radu sekcija i odbora HGD-a, poticao na njihov rad, a i sam je svojim radom doprinio međunarodnoj prepoznatljivosti organiziranih skupova.

U društvu su najaktivnije sekcije bile Sekcija za kartografiju i Sekcija za fotogrametriju i daljinska istraživanja koje su ostvarile zavidne rezultate na međunarodnom planu. Jedan od osnovnih ciljeva osnivanja Sekcije za kartografiju bio je primanje Hrvatske u Međunarodno kartografsko društvo. Hrvatska je primljena u članstvo na 10. generalnoj skupštini Međunarodnog kartografskog društva održanoj u Barceloni u rujnu 1995. za vrijeme održavanja 17. međunarodne kartografske konferencije, na kojoj je Hrvatsku zastupao Miljenko Lapaine. Kasnije se Sekcija za kartografiju izdvojila iz HGD-a i 10. listopada 2001. osnovala Hrvatsko kartografsko društvo, za čijega je predsjednika izabran Miljenko Lapaine. Na XVIII. kongresu Međunarodnoga društva za fotogrametriju i daljinska istraživanja održanog u Beču od 9. do 19. srpnja 1996. Sekcija za fotogrametriju i daljinska istraživanja (FODIG) Hrvatskoga geodetskog društva postala je redovitim članom ISPRS-a sa svim pravima i privilegijama ISPRS-a kategorije 2. Kategorija 2 znači da naša Sekcija ima od 26 do 50 članova. Danas ta sekcija broji 31 člana, te je i dalje redoviti član ISPRS-a kategorije 2 (URL 3). Te dvije sekcije su organizirale par skupova i savjetovanja do 2003. godine. FODIG sekcija u suradnji s DGU bila je lokalni organizator i domaćin skupa radne grupe 3, komisije VI ISPRS-a, 2003. u Zagrebu pod nazivom Geoinformacija u primjeni. Na tome skupu obilježeni su i 80 godina Geodetskog lista, 50 godina od osnivanja SDGH, 30 godina od I. Susreta geodeta na Plitvicama, 10 godina od osnivanja HGD-a, te 10. obljetnica osnivanja većine geodetskih udruga.

Članstvo u FIG-u i ISPRS-u omogućilo je međunarodnu suradnju, koja je od iznimne važnosti za prepoznatljivost HGD-a, no mnogo važnije za privlačenje

međunarodnih stručnjaka u Hrvatsku kako bi prenijeli svoja znanja i iskustva, te u konačnici za afirmaciju naših stručnjaka u inozemstvu. Dani (prije susreti) geodeta tradicionalno su se održavali od 1973., ali oni nikada nisu imali značajnu stručnu i/ili znanstvenu komponentu. Zato je bilo nužno donijeti i usvojiti dugoročnu strategiju temeljem koje su se realizirali definirani zadatci, a koji su rezultirali organiziranim skupovima i objavljenim zbornicima radova s izraženom međunarodnom komponentom. Skupovi su postali međunarodni, a Geodetski list je za vrijeme mandata predsjednika akademika Krešimira Čolića dobio međunarodni urednički odbor i tako postao internacionalan.

Zahvaljujući kolegijalnim i prijateljskim vezama akademika Krešimira Čolića, u Urednički odbor „Geodetskog lista“ imenovani su 1997. prof. Helmut Moritz, prof. Herman Seeger te prof. Pavao Štefanović (Kapović 1997). Prema riječima akademika Krešimira Čolića najveći živući geodet svijeta toga vremena prof. Helmut Moritz, je prihvatio i potvrdio svoj ulazak u međunarodno uredništvo Geodetskog lista (Čolić 1996). Kako bi se još dodatno „ojačao“ urednički odbor i Geodetski list dobio još veću međunarodnu prepoznatljivost tadašnji urednik Miodrag Roić je predložio da se u Urednički odbor imenuju njegovi kolege i prijatelji, iznimno cijenjeni i priznati stručnjaci iz područja inženjerske geodezije u svijetu, prof. Thomas Wunderlich s TU Munich i prof. Alojz Kopačik s STU Bratislava. Prijedlog je jednoglasno prihvaćen na 14. sjednici predsjedništva HGD-a održanoj 15. rujna 2000. (Bošnjak 2000). Koliko je sav taj rad na dobivanju međunarodne prepoznatljivosti bio značajan s vremenom je donosio i sve više rezultata. No, rezultati se mogu očekivati tek za deset do dvadeset godina. Tako je i bilo, pa je Geodetski list od 2005. uvršten u ESCI, a od 2007. u SCIE bazu podataka (više u poglavlju 4.3). A članstvo u FIG-u i angažman naših delegata, znanstvenika i profesora u FIG povjerenstvima počeo je donositi velike rezultate od 2016. kada je organiziran Međunarodni simpozij o inženjerskoj geodeziji pod pokroviteljstvom FIG-a. Od tada svi skupovi u organizaciji HGD-a se održavaju pod pokroviteljstvom FIG-a.

Razdoblje od 1993. do 2022. bilo je vrlo dinamično za HGD. Karakterizira ga odmah na početku streloviti uspon koji je imao svoj vrhunac na prvim Dani- ma hrvatskih geodeta održanim 1995. u Rovinju na kojima je sudjelovalo više od 1500 sudionika. Broj je to koji nikada prije niti poslije nije dosegnut ni na jednom geodetskom skupu u povijesti Hrvatske. Spomenutom strategijom započelo je „zlatno doba“ HGD-a koje je potrajalo sve do 2008. Od 2008. do 2016. je razdoblje u kojem je HGD doživio svojevrсни pad svoga djelovanja zbog veće gore spomenutih novonastalih okolnosti u struci. Na izbornome Saboru HGD-a održanom 1. lipnja 2017. izabrano je novo vodstvo HGD-a. Za predsjednika je izabran Rinaldo Paar, za zamjenicu Marija Brajković, a na sljedećoj sjednici predsjedništva za tajnika Marko Pavasović. Izabrani su i članovi u sva tijela HGD-a. Pomlađeno vodstvo HGD-a s puno entuzijazma i novih ideja, a i već stečenim iskustvom rada u HGD-u prijašnjih godina krenulo je u novi mandat s jednim ciljem: „Vratiti HGD na mjesto koje mu u struci pripada, zajednički s DGU, HKOIG i GF. Da bude mjesto na kojemu se uvijek moglo otvoreno raspravljati, davati svoja mišljenja i sudove, prijedloge i sugestije vezane za sva pitanja koja se odnose ne samo na geodeziju, već i na sve ostale srodne struke i struke s kojima usko surađujemo. Bilo je potrebno definirati pravu viziju i misiju HGD-a koje će biti nit vodilja u godinama koje su dolazile.“ (Paar 2017). Taj smjer nas-

tavljen je i dalje nakon sljedećega izbornoga Sabora HGD-a održanog 3. srpnja 2021. kada je za predsjednika ponovno izabran Rinaldo Paar, a za zamjenika Ozren Šukalić. Na sljedećoj sjednici predsjedništva za tajnicu je izabrana Jasmina Trupković, koja je tu funkciju već obavljala u društvu dug niz godina prije. Također su izabrani i članovi u sva tijela HGD-a. Novo-staro vodstvo Društva nastavilo je s vizijom iz 2017. koja se pokazala uspješnom i koja je donijela vrhunske rezultate, te ja za očekivati da se taj trend zadrži i dalje.

3.4. Dodjele nagrada i priznanja

HGD prema Statutu dodjeljuje priznanja, pohvale i nagrade članicama koje se posebno istaknu u djelovanju HGD-a ili pak osobno članovima u županijskim geodetskim udrugama zaslužnim u promicanju geodetske znanosti i prakse. Dodjeljivanje nagrada i priznanja je tradicija koju HGD njeguje od svoga osnutka, a dodjela istih rezervirana je isključivo za najistaknutije pojedince geodetske struke. Detaljan prikaz svih dodijeljenih nagrada i priznanja prikazan je u Spomen-knjizi iz 2007. U nekom od sljedećih radova potrebno je dati pregled za razdoblje od 2007. do danas.

3.5. Predsjednici Hrvatskoga geodetskog društva

Od 1952. do 2022. časnu funkciju predsjednika Hrvatskoga geodetskog društva i njegovih prethodnika obavljali su priznati geodetski stručnjaci, profesori i znanstvenici (tablica 2).

Tablica 2. *Dosadašnji predsjednici HGD-a.*

Rbr.	Ime i prezime	Mandatno razdoblje
1.	Mato Janković	1952. – 1956.
2.	Tomo Kadum	1957. – 1958.
3.	Stjepan Klak	1958. – 1960.
4.	Branko Palčić	1960. – 1963.
5.	Veljko Petković	1963. – 1967., 1969. – 1971.
6.	Roko Škegro	1967. – 1969.
7.	Vjekoslav Hlad	1971. – 1973.
8.	Paško Lovrić	1973. – 1975.
9.	Dragutin Car	1975. – 1978.
10.	Ante Zujić	1978. – 1980.
11.	Rudolf Kosovec	1980. – 1984.
12.	Dušan Dragojević	1984. – 1988.
13.	Boris Špiranec	1988. – 1992.
14.	Petar Krešimir Čolić	1993. – 1996.
15.	Zdravko Kapović	1996. – 2000., 2000. – 2004.
16.	Petar Nikolić	2004. – 2008.
17.	Jožef Delak	2008. – 2012.
18.	Milan Rezo	2012. – 2017.
19.	Rinaldo Paar	2017. – 2021., 2021. – danas.

U 70 godišnjoj povijesti HGD-a funkciju predsjednika obavljalo je 19 uglednih hrvatskih geodeta. Njih trojica su funkciju predsjednika obavljali u dva mandata, od kojih je predsjednik s najdužim stažom, za sada, Zdravko Kapović. On je bio predsjednik 8 godina.

4. Geodetske udruge i članstvo

HGD nema fizičke članove, već pravne osobe u obliku geodetskih udruga na području Republike Hrvatske, tzv. članice. Članovi geodetskih udruga, fizičke osobe – svi geodeti i geodetkinje koje se dobrovoljno učlane u udruge, su automatski i članovi HGD-a. Članice HGD-a mogu biti i druge pravne osobe sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje podržavaju djelatnost društva. Redovitim članom HGD-a može postati udruga geodeta koja u svojem članstvu okuplja poslovno sposobne fizičke osobe: diplomirane inženjere, inženjere i tehničare geodezije i geoinformatike i druge struke ukoliko rade poslove geodezije i geoinformatike, odnosno njima jednakovrijedni akademski i stručni nazivi i stupnjevi obrazovanja geodetske i geoinformatičke struke, studente geodezije i geoinformatike prve i više godine diplomskog studija, odnosno prve i više godine preddiplomskog studija, te pravne osobe koje se bave geodezijom i geoinformatikom. Podupirajućim članom HGD-a može postati pravna osoba koja moralno, stručno, materijalno ili na drugi način podupire rad HGD-a (Hrvatsko geodetsko društvo 2017).

U razdoblju od 1952. do 1993. osnovano je nekoliko geodetskih udruga na području Republike Hrvatske. Prva udruga koja je osnovana na našem području je Udruga geodeta Rijeke, osnovana u ožujku 1953. u Rijeci, kao Sekcija geodeta u sklopu Društva inženjera i tehničara Rijeka. Druga udruga osnovana je 1956. kao Podružnica geodetskih inženjera i geometara Varaždin. Treća osnovana udruga je 1958. podružnica Društva geodeta NRH-a – Podružnica SlavonSKI, zatim 1963. u Vinkovcima – Društvo geodetskih inženjera i geometara – podružnica Vinkovci. Godine 1966. bilježimo prve susrete geodeta Zagorja, a 1986. osniva se Društvo geodeta Sisačko-Banijske regije.

Inicijativni odbor za osnivanje HGD-a održan je u Čakovcu 13. svibnja 1993. Na skupu su bili prisutni direktor Državne geodetske uprave Branimir Gojčeta, Stjepan Galić, Čedomil Degoricija, Tomislav Gojčeta, te Boris Špiranec. Domaćin skupa bila je Udruga geodeta Međimurske županije koja je prvo osnovana udruga geodeta u Republici Hrvatskoj tj. njezini predstavnici Jasminka Obrež-Špoljar i Radovan Kernek. Na skupu je doneseno nekoliko zaključaka od kojih je jedan bio da se organizira osnivačka skupština HGD-a 25. svibnja 1993. u Zagrebu, te da se imenuju delegati po županijama koji će prisustvovati osnivačkoj skupštini. Nakon toga pristupilo se organiziranju županijskih udruga.

U razdoblju od 1992. do 1994. osnovane su sve geodetske udruge koje su i danas aktivne na području Republike Hrvatske te su članice HGD-a. Udruga geodeta Međimurske županije osnovana je na svečanoj skupštini održanoj 26. studenoga 1992. u Čakovcu, kao prva udruga geodeta u Republici Hrvatskoj.

Osnivačka skupština Udruge geodeta Virovitičko-podravске županije održana je 15. lipnja 1993. Na osnivačkoj skupštini održanoj 21. travnja 1986. donesena je odluka o osnivanju Društva geodeta Sisačko-Banijske regije, a na sjednici skupštine Društva održanoj 8. rujna 1993. donesen je novi statut kojim je izmijenjen naziv društva te je izvršena promjena statusa društvene organizacije u udruženje građana. Od 15. srpnja 1997. Društvo geodeta Sisačko-Banijske regije postaje Udruga geodeta Sisačko-moslavačke županije.

Počeci organiziranja geodeta na području današnje Krapinsko-zagorske županije datiraju iz 1966. Društvo je u sadašnjem obliku osnovano 17. rujna 1993. u Grdencima pokraj Zaboka. Udruga Primorsko-goranske i Ličko-senjske županije u današnjem obliku je osnovana 5. studenoga 1993. Na osnivačkoj skupštini održanoj 12. studenoga 1993. u Koprivnici donijeta je odluka o osnivanju Udruge geodeta Koprivničko-križevačke županije. Osnivačka skupština Udruge geodeta Istarske županije održana je 6. studenoga 1993. u Spomen domu u Pazinu. Zagrebačka udruga geodeta osnovana je na skupštini održanoj 20. studenoga 1993. u Zagrebu. Udruga geodeta Osječko-baranjske županije osnovana je 23. studenoga 1993. Podružnica geodetskih inženjera i geometara Varaždin djeluje od 1956. Dana 26. studenoga 1993. na skupštini Društva geodeta Zajednice općina Varaždin, održanoj u Varaždinu, donijeta je odluka o pretvorbi Društva u Udrugu geodeta Varaždinske županije. U Vinkovcima je u prostorijama Ureda za katastar 27. siječnja 1963. osnovano Društvo geodetskih inženjera i geometara – podružnica Vinkovci. Na osnivačkoj skupštini 26. studenoga 1993. donesena je odluka o preustroju i preregistraciji Društva geodetskih inženjera i geometara SR Hrvatske – podružnica Vinkovci u Udrugu geodeta Vukovarsko-srijemske županije. Podružnica geodeta Slavonski Brod, osnovana je u svibnju 1958. Izborna skupština geodeta Brodsko-posavske županije održana je 29. studenoga 1993. Udruga geodeta Požeško-slavonske županije osnovana je na osnivačkoj skupštini 30. studenoga 1993. u Požegi. Na osnivačkoj skupštini u Splitu 3. prosinca 1993. osnovana je Udruga geodeta Zadarsko-kninske, Šibenske, Splitsko-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske županije kao slijednica bivše Zajednice općina Splita. Skupština Udruge 3. srpnja 1998. donosi odluku o promjeni naziva u Udrugu geodeta Dalmacije. Osnivačka skupština Udruge geodeta Bjelovarsko-bilogorske županije održana je 10. prosinca 1993. i bila je pretposljednja udruga koja se organizirala na području Republike Hrvatske. Udruga geodeta Karlovačke županije osnovana je kao posljednja 30. ožujka 1994.

4.1. Broj članova po udrugama

U razdoblju od 1952. do danas, broj članova po udrugama je stalno rastao do 1990. da bi se 90-ih godina prošloga stoljeća stabilizirao na prosječno 1200 članova godišnje (tablica 3).

Tablica 3. *Broj članova svih geodetskih udruga od 1952. do 2017.*

Godina	Broj članova
1955.	392
1958.	525
1960.	683
1964.	684
1968.	700
1971.	785
1982.	969
1985.	1208
1988.	1270
1990.	1471
1999.	1262
2006.	1163
2017.	1126

Na području Republike Hrvatske u 2022. djeluje 16 Geodetskih udruga, s ukupno 1021 članom. Popis svih udruga i njihovih predsjednika, te broj članova po udrugama prikazan je u tablici 4.

Tablica 4. *Članice HGD-a i broj članova u 2022. godini.*

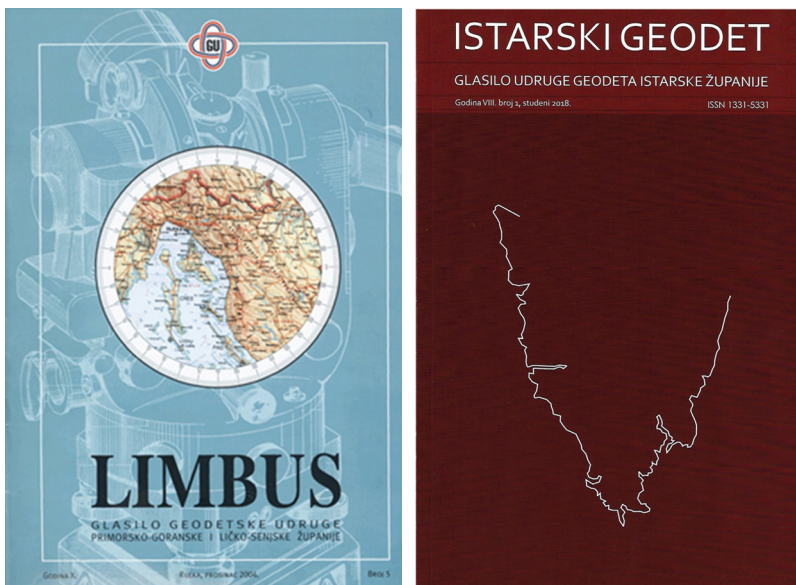
Rbr.	Naziv udruge	Predsjednik/ica	Broj članova
4.	Zagrebačka udruga geodeta	Bruno Pacadi	191
11.	Udruga geodeta Osječko-baranjske županije	Mirko Živković	153
15.	Udruga geodeta Istarske županije	Anja Černeka	94
7.	Udruga geodeta Koprivničko-križevačke županije	Mirjana Zovko	73
16.	Udruga geodeta Dalmacije	Ivana Racetin	65
3.	Udruga geodeta Varaždinske županije	Boris Habek	63
8.	Udruga geodeta Bjelovarsko-bilogorske županije	Damir Dubravac	62
6.	Udruga geodeta Sisačko-moslavačke županije	Ozren Šukalić	53
5.	Geodetska udruga Karlovačke županije	Sebastijan Sekulić	51
14.	Geodetska udruga Primorsko-goranske i Ličko-senjske županije	Zdravko Pavelić	46
10.	Udruga geodeta Požeško-slavonske županije	Josip Lisjak	38
13.	Udruga geodeta Vukovarsko-srijemske županije	Dinka Čaleta	37
1.	Udruga geodeta Međimurske županije	Franjo Varga	32
2.	Društvo geodeta Krapinsko-zagorske županije	Marijan Golub	30
9.	Udruga geodeta Virovitičko-podravske županije	Krunoslav Cukor	26
12.	Udruga geodeta Brodsko-posavske županije	Ivica Stipetić	20
			1034

Glavne aktivnosti u proteklih trideset godina svih udruga bile su:

- organiziranje redovitih (godišnjih) i izbornih skupština,
- izvještavanje članstva o aktivnostima HGD-a,
- organiziranje izleta i posjeta drugim udrugama kako u Republici Hrvatskoj tako i u inozemstvu za svoje članstvo,
- organiziranje različitih predavanja i radionica za potrebe Programa stručnog usavršavanja HKOIG je izraženo od 2017. prema danas,
- sudjelovanje u radu kod razmatranja stručnih i strukovnih pitanja (zakona i propisa),
- sudjelovanje i rad pri organizaciji geodetskih susreta, simpozija i kongresa na nivou županija i na nivou Republike Hrvatske te poticanje članstva na sudjelovanje.

Posebno treba istaknuti izdavačku djelatnost dviju udruga:

- List Limbus (slika 6, lijevo) – od 1995. godine je glasilo Udruge Primorsko-goranske i Ličko-senjske županije, glavni urednik je bio Draško Maršanić. Izašlo je 5 brojeva. List već dulje vrijeme ne izlazi.
- List Istarski geodet (slika 6, desno) – od 1997. godine glasilo Udruge geodeta Istarske županije. Izašlo je 8 brojeva, a zadnji broj je izašao 2018. (URL 4). Nacionalna i sveučilišna knjižnica dodijelila je časopisu međunarodni identifikacijski broj čime je ovaj list uz Geodetski list postao drugi priznati geodetski časopis u Hrvatskoj. List se šalje knjižnicama u Italiju i Sloveniju, a glavni urednik je Aldo Sošić.

Slika 6. Naslovnica zadnjega broja lista *Limbus* (lijevo) i *Istarskog geodeta* (desno).

Izdavanje tih časopisa zahtijeva izuzetan napor udruga i njihovih članova, te oni ne izlaze redovito, ali predstavljaju vrijednu kulturnu geodetsku baštinu. Danas skoro sve udruge imaju svoje web stranice i stranice na društvenim mrežama putem kojih obavještavaju svoje članstvo kako o svome radu i događanjima tako i o radu HGD-a. Slobodno se može zaključiti da su skoro sve Udruge geodeta dobro organizirane, da daju doprinos radu HGD-a i promidžbi struke u županijama u kojima djeluju.

No, ono što je problem već duže vrijeme (zadnjih 15-ak godina) je motivacija članstva za radom u udrugama, za druženjima, izletima, susretima, simpozijima i kongresima. Prisutan je opći trend pomanjkanja interesa od strane članstva. Razlozi tomu su složeni i rezultat su više čimbenika; od povećanja broja malih privatnih tvrtki, preko dolaska sveopće krize 2008. i svega negativnog što je ona polučila, profesionalizacije HKOIG, uvođenja stručnog usavršavanja kao zakonske obveze te naravno danas sveopće prisutnih društvenih mreža koje su zamijenile sve oblike socijalizacije uživo.

5. Geodetski list

Najvažniji izdavački poduhvat Hrvatskoga geodetskog društva i njegovih prethodnika je izdavanje znanstveno-stručnog časopisa „Geodetski list“, koji uz prekide izlazi od 1919., a bez prekida od 1947. (Frančula 2007).

Geodetski list je glasilo HGD-a. Danas izlazi 4 puta godišnje, a u prošlosti je znao imati i drugačiju periodiku izlaženja, što je primarno ovisilo o financijskim mogućnostima društva, ali i o okolnostima vezanim uz društveno politički kontekst i državni poredak. Geodetski list je stručni, znanstveni i informativni časopis u kojem se objavljuju radovi iz oblasti struke te druga događanja važna za struku, društvo i pojedinca. U znanstvenom smislu pokriva područje tehničkih znanosti, polje Geodezija te sve grane koje potpadaju pod geodeziju, a zadnjih tridesetak godina i geoinformatiku. Ima glavnog urednika, zamjenike glavnog urednika, tehničkog urednika i urednički odbor. Geodetski list objavljuje znanstvene članke iz svih područja i grana geodezije i geoinformatike, te općenito svih područja koja se bave geoinformacijama. Časopis donosi značajnije spoznaje i iz drugih područja koje su važne za razvoj i unapređenje geodezije i geoinformatike. Objavljuje i sve što se odnosi na stručna zbivanja u nas i u svijetu, podatke iz prošlosti geodezije te aktivnosti HGD-a. Geodetski list objavljuje članke koji se recenziraju i one koji ne podliježu recenzentskom postupku, npr. članci u rubrikama: terminologija, povijest, vijesti, pregled stručnog tiska i softvera, in memoriam, predstojeći događaji i dr. Recenzirani se radovi razvrstavaju na sljedeći način: prethodna priopćenja, izvorni znanstveni radovi, pregledni znanstveni radovi, izlaganja sa znanstvenih i stručnih skupova i stručni radovi. Geodetski list je časopis svih geodetskih stručnjaka na području Republike Hrvatske, s značajnom međunarodnom vidljivošću i utjecajem koji kontinuirano raste.

Geodetski list je počeo izlaziti u Zagrebu 1919. pod nazivom *Glasilo geometara* (slika 7, lijevo), a do 1941. mijenjao je više puta naziv i grad u kojem je izdavan

(tablica 5). U razdoblju od 1919. do 1941. izlazio je još pod sljedećim nazivima: *Geodetski glasnik*, *Geometarski glasnik* te *Geometarski i geodetski glasnik* (slika 7, desno) (tablica 5). Godine 1923., 1942. – 1945. nije izlazio niti jedan od navedenih časopisa (tablica 5). Usporedno s navedenom skupinom prethodnika Geodetskog lista izlazilo je i nekoliko drugih časopisa, od kojih se još neki mogu smatrati prethodnicima Geodetskog lista. To su časopisi koji su izlazili u razdoblju od 1937. – 1946. u Zagrebu (tablica 5). Časopis *Geodetski list* izlazio je od 1937. – 1941. (slika 8) uz prekid 1938. – 1939., časopis *Hrvatska državna izmjera* izlazila je 1942., a časopis *Agrarne operacije* 1944. (tablica 5). Od 1947. u Zagrebu neprekidno izlazi časopis *Geodetski list* (tablica 5) (slika 10, desno).

Tablica 5. Pregled izdavanja Geodetskog lista i časopisa koji su mu prethodili.

Godina	Naziv časopisa	Mjesto izdavanja	Godište
1919. – 1920.	Glasilo geometara	Zagreb	1. – 2.
1921. – 1922.	Geodetski glasnik	Zagreb	3. – 4.
1923.	/	/	/
1924. – 1927.	Glasilo geometara	Novi Sad, Zagreb, Beograd	5. – 7.
1927. – 1931.	Geometarski glasnik	Beograd	8. – 11.
1931. – 1941.	Geometarski i geodetski glasnik	Beograd, Novi Sad, Beograd	12. – 22.
1937.	Geodetski list*/**	Zagreb	/
1940. – 1941.	Geodetski list*/**	Zagreb	/
1942.	Hrvatska državna izmjera*/**	Zagreb	/
1943.	/	/	/
1944.	Agrarne operacije*/**	Zagreb	/
1945.	/	/	/
1946.	Bilten, Geodetski glasnik	Zagreb, Beograd	23.
1947. – 2022.	Geodetski list	Zagreb	24. – 99.
* ne smatra se prethodnikom današnjega časopisa <i>Geodetski list</i> (Frančula 2019a).			
** može se smatrati prethodnikom današnjega časopisa <i>Geodetski list</i> (Lapaine i Kljajić 2019).			

Slika 7. Naslovnica Glasila geometara br. 1 i 2 iz 1919. (lijevo), naslovnica Geodetskog i geodetskog glasnika br. 1 iz 1936. (desno).

Kao ime časopisa *Geodetski list* pojavio se prvi puta 1937. godine (slika 8). Izlazio je neposredno prije II. svjetskoga rata, u doba velikih političkih promjena i stvaranja Banovine Hrvatske kao glasilo Udruženja civilnih inženjera i geodeta u Zagrebu. Prema Lapaine i Kljajić (2019) današnji Geodetski list u izvjesnom smislu može se smatrati nasljednikom Geodetskog lista iz 1937. – 1941., dok prema Frančula (2019a) svi časopisi koji su usporedno izlazili u Zagrebu *Geodetski list* (1937. i 1940. – 1941.), *Hrvatska državna izmjera* (1942.) i *Agrarne operacije* (1944.) nisu slijednici *Glasila geometara* iz 1919. i njegovih slijednika do 1941. pa prema tome ni prethodnici *Geodetskog lista* iz 1947., a što znači da današnji *Geodetski list* nije nasljednik *Geodetskog lista* iz 1937. – 1941. Zanimljivo je da su oba ova priloga o Geodetskom listu i njegovim prethodnicima izašla u dva broja Geodetskog lista iz 2019. U Geodetskom listu br. 2 iz 2019. Lapaine i Kljajić napisali su rad: „*Geodetski list 1937–1941.*“ U Geodetskom listu br. 4 iz 2019. Frančula je napisao prilog: „*Geodetski list – 100. obljetnica početka izlaženja.*“ I dok Frančula u tome radu detaljno obrazlaže zašto se *Geodetski list* iz 1937. – 1941. i časopisi koji su usporedno s njim izlazili ne mogu smatrati prethodnicima današnjega Geodetskog lista, Lapaine i Kljajić ne daju nikakvo objašnjenje zašto se može, već samo konstatiraju da se vjerojatno temeljem naslova časopisa današnji *Geodetski list* u izvjesnom

smislu može smatrati nasljednikom *Geodetskog lista* iz 1937. – 1941.

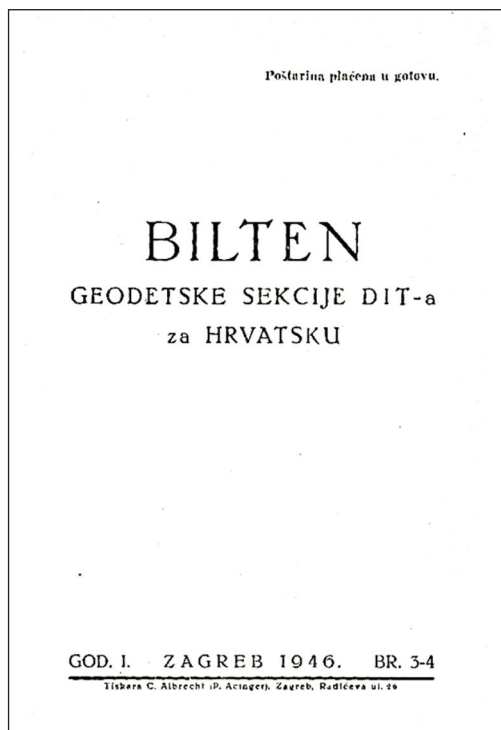

Slika 8. Naslovnica *Geodetskog lista* br. 1 iz 1937.

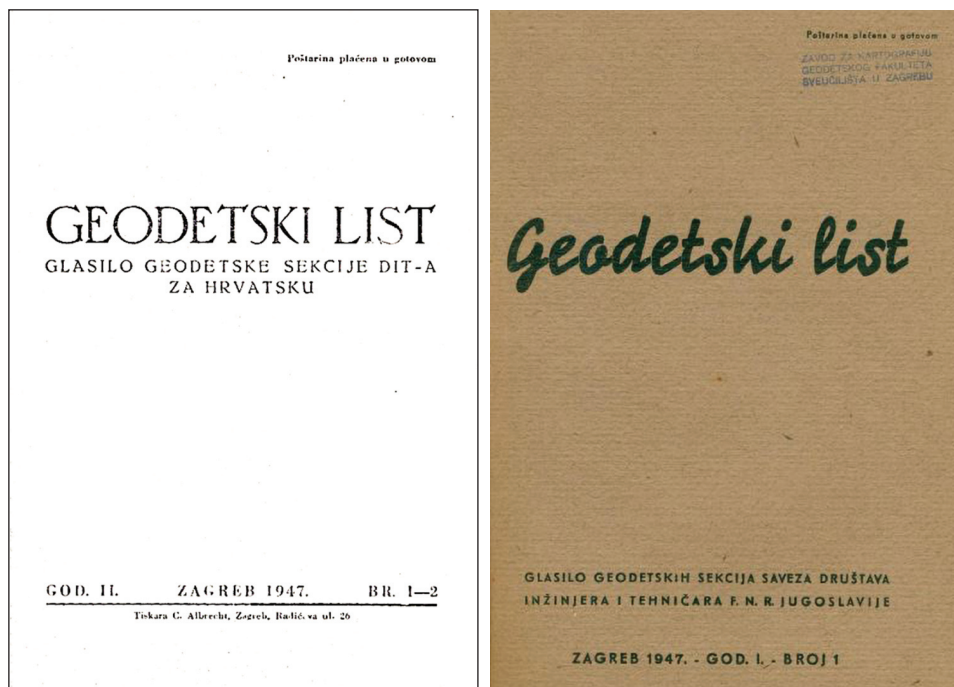
Frančula (2019a) nakon detaljnog obrazloženja zaključuje sljedeće: „*Geodetski list* je od prvog broja 1947. do 1992. bio glasilo svih geodetskih stručnjaka Jugoslavije, a izdavanje je povjerenjeno hrvatskim geodetima. Prema tome, prethodnik *Geodetskog lista* može biti jedino geodetski časopis koji je u vrijeme izlaza bio glasilo svih geodetskih stručnjaka države u kojoj je izlazio. Taj uvjet jedini ispunjava časopis *Glasilo geometara* iz 1919. i njegovi slijednici do *Geometarskog i geodetskog glasnika* koji je prestao izlaziti 1941. Godine 1946. časopisi *Geodetski glasnik* (Beograd) i *Bilten Geodetske sekcije DIT-a za Hrvatsku* (slika 9) popunjavaju 23. godište, a 1947. izlazi 24. godište *Geodetskog lista*. Prema tome je 1950. izlazilo 27. godište *Geodetskog lista*, kao što je to na naslovnici te godine napisao i glavni urednik prof. Mato Janković.“ Iako je obrazloženje logično i prihvatljivo, ono bi hipotetski moglo značiti i sljedeće: „*Da su raspadom bivše države Jugoslavije u svim ostalim novonastalim državama počeli izlaziti novi geodetski časopisi za sve geodetske stručnjake u tim novonastalim državama, svaki od tih hipotetski novonastalih časopisa bi se mogao smatrati nasljednikom Geodetskog lista iz 1947. – 1992., isto kao i nasljednikom svih nje-*

govih prethodnika.“ Nadalje, može se postaviti još jedno pitanje koja se nameće, a koje do sada još nije postavljeno: „*Ukoliko Geodetski list iz 1937. – 1941. se ne može smatrati prethodnikom današnjega Geodetskog lista, od kuda je proizašla ideja da se dva različita Geodetska lista broj 1–2 (slika 10, lijevo) i broj 1 (slika 10, desno) iz 1947. različitih izdavača nazovu upravo imenom Geodetskog lista iz 1937. – 1941.?*“

Iako nakon završetka II. svjetskoga rata nije odmah nastavljeno s izdavanjem lista, kao nastavka starom Geometarskom i geodetskom glasniku, počelo se s organiziranjem DIT-a za Hrvatsku unutar kojeg je osnovana i Geodetska sekcija. U svibnju 1946. pokrenut je *Bilten* Geodetske sekcije DIT-a Hrvatske (slika 9). Urednik mu je bio Bruno Ungarov (Ungarov 1954). Kao što se iz samoga naziva može zaključiti, namjera uredništva *Biltena* je bila da to bude list informativne naravi.

Slika 9. Naslovnica *Biltena* br. 3–4 iz 1946.

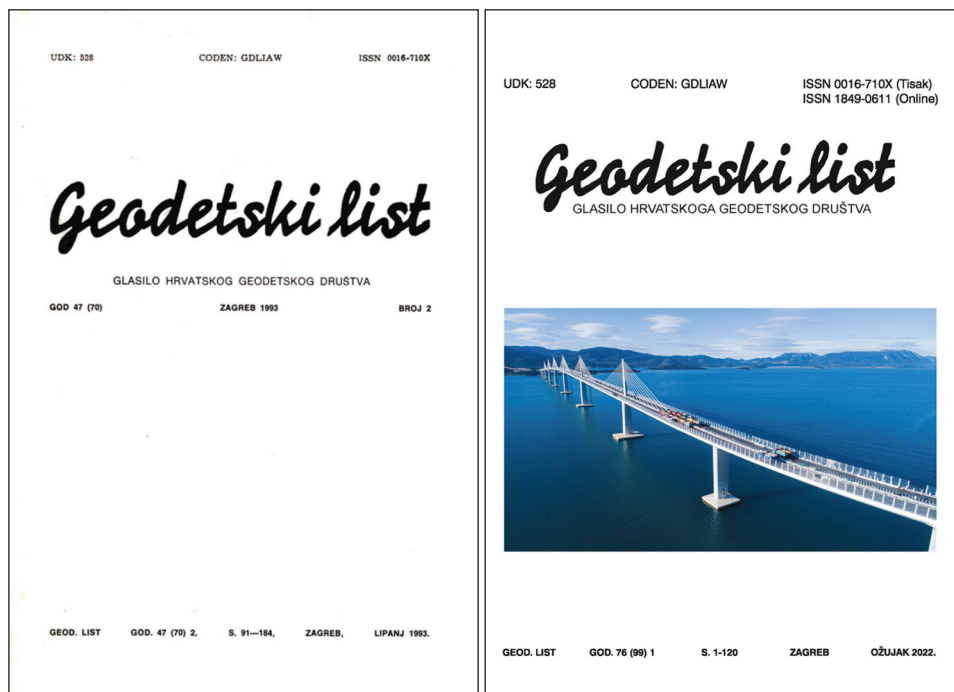

Slika 10. Naslovnica *Geodetskog lista* br. 1-2 iz 1947. (lijevo) i *Geodetskog lista* br. 1 iz 1947. (desno).

Bilten je već 1947. preimenovan u *Geodetski list* te je izašao dvobroj 1–2 (slika 10, lijevo) opet kao glasilo Geodetske sekcije DITH. Urednik mu je ponovno bio Bruno Ungarov. Paralelno kao nastavak ranijem Geometarskom i geodetskom glasniku, u Beogradu je 1946. pokrenut *Geodetski glasnik*, kao naučni i stručni časopis za geodeziju (Ungarov 1954). To znači da su na području bivše države Jugoslavije u razdoblju od 1946. do 1947. izlazila dva časopisa koji su izlazili kao glasila dvaju različitih udruženja. Kako geodetska struka u to vrijeme nije raspolagala dovoljnim materijalnim mogućnostima, a niti znanstveno-stručnim kadrovima nije bilo moguće održati na željenoj razini dva znanstveno-stručna časopisa. Sukladno tome, a prije izdavanja trećega broja *Geodetskog lista*, došlo je do sastanka predsjednika DIT-a svih republika u Beogradu, na kojem se među ostalim raspravljalo i o znanstveno-stručnim časopisima. Došlo je do sporazuma, prema kojemu je trebalo ujediniti znanstveno-stručne i materijalne mogućnosti za izdavanje jednog znanstveno-stručnog časopisa za cijelu zemlju, Jugoslaviju. Geodetska sekcija DITH složila se s ovim sporazumom i prihvatila ga, pa je na osnovu njega *Geodetski list* prerastao iz glasila Geodetske sekcije DITH u glasilo Geodetskih sekcija DIT-a F.N.R. Jugoslavije. Na osnovu sporazuma, već je u svibnju 1947. izašao *Geodetski list* br. 1 kao Glasilo Geodetskih sekcija Saveza DIT-a F.N.R. Jugoslavije (slika 10, desno). Iz njegovog sadržaja može se zaključiti da su Geodetske sekcije, a također geodetski stručnjaci pri-

hvatili sporazumno rješenje. Glavni urednik ostao je i dalje Bruno Ungarov (Janković 1977).

Geodetski list 1952. postaje glasilo Saveza geodetskih društava F.N.R. Jugoslavije, 1957. glasilo Saveza geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije, 1992. glasilo Saveza društava geodeta Hrvatske i 1993. glasilo Hrvatskoga geodetskog društva (slika 11, lijevo).

Slika 11. Naslovnica Geodetskog lista br. 2 iz 1993. (lijevo) i Geodetskog lista br. 1 iz 2022. (desno).

Današnji Geodetski list u 2022. je navršio 76 godina neprekidnog izlaženja (slika 11, desno), a uz prekide list izlazi već 104 godine, odnosno izlazio je 99 godina, a sljedeće 2023. godine izaći će 100. godište na kojem će pisati 77 (100) 1, što će značiti da Geodetski list neprekidno izlazi 77 godina, a uz prekide od 1919. do 2023. 100 godina. U 2019. godini obilježena je 100. obljetnica početka izlaženja Geodetskog lista, odnosno svih njegovih prethodnika (Francula 2019a) i 100. obljetnica časopisa Glasilo geometara (Kljajić i Lapaine 2019). Spada među deset najstarijih univerzalnih geodetskih časopisa u svijetu, odnosno nalazi se na sedmome mjestu po broju izdanih godišta (Francula 2019b).

5.1. Uređivanje Geodetskog lista

U proteklih 75 godina Geodetski list su uređivala osmorica glavnih urednika:

- Bruno Ungarov 1947.
- Mato Janković 1948. – 1986.
- Nedjeljko Frančula 1987. – 1995.
- Miljenko Lapaine, Izvanredni broj 1996.
- Petar Krešimir Čolić 1996. – 1997.
- Miodrag Roić 1997. – 2000.
- Stanislav Frangeš 2001. – 2005. (broj 1)
- Damir Medak 2005. (broj 2). – danas

Zamjenici glavnog urednika bili su:

- Nedjeljko Frančula 1976. – 1986.
- Petar Krešimir Čolić 1987. – 1995.
- Nikola Solarić 1996.
- Gorana Novaković 1997. – 1999.
- Stanislav Frangeš 2000.
- Drago Špoljarić 2001. – 2005. (broj 1)
- Boško Pribičević, 2005. (broj 2). – 2011.
- Robert Župan 2012. – danas
- Hrvoje Tomić 2022. (broj 2) – danas

Tehnički urednici bili su:

- Stjepan Klak 1953. – 1975.
- Nada Vučetić 1993. – 1995.
- Ivan Landek 1996.
- Drago Mioč 1996.
- Drago Špoljarić 1996.
- Đuro Barković 1997. – 2005. (broj 1)
- Mladen Zrinjski, 2005. (broj 2) – danas

5.2. Financiranje

Na početku izdavanja Geodetskog lista bilo je zamišljeno da glavni izvor sredstava bude pretplata. To se, međutim, nije ostvarilo. U prvim godinama izlaženja pretplata je pokrivala približno jednu trećinu ili u najboljem slučaju polovinu troškova. U početnim godinama Geodetski list je dobivao povremeno pomoć od Ministarstva građevina Hrvatske, Geodetskih uprava svih republika, Geodetskog društva Hrvatske i njegovih podružnica, od Zavoda Geodetskog odjela Tehničkog fakulteta, Sveučilišta u Zagrebu – Geodetskog Fakulteta, radnih organizacija geodetske struke i Saveza geodeta Slovenije. Od 1971. Geodetski je list dobivao dotaciju Fonda za znanstveni rad Hrvatske, od 1976. dotaciju Samoupravne interesne zajednice za znanstveni rad u rudarstvu, proizvodnji nafte i plina, vodoprivredi, građevinarstvu, arhitekturi, željezničkom, cestovnom i zračnom saobraćaju, stambenoj i komunalnoj djelatnosti i odgovarajućoj trgovačkoj djelatnosti SR Hrvatske, a od 1977. i Saveza republičkih i pokrajinskih samoupravnih interesnih zajednica za naučne djelatnosti u SFRJ. Materijalno stanje se djelomično popravilo i pretplatama radnih organizacija, što je omogućilo da se lakše savladavaju poteškoće oko porasta troškova tiskanja, a ujedno da se može planirati izvjestan normalniji razvoj u poslovanju lista (Janković 1977). Od 1986. do 1990. glavni izvor financiranja Geodetskog lista bila je Samoupravna interesna zajednica znanosti SR Hrvatske, pa list uopće nije imao teškoća u redovnom izlaženju (Frančula i dr. 1991).

Do 1995. Ministarstvo znanosti i tehnologije Hrvatske financiralo je sve brojeve Geodetskog lista. Od 2001. Ministarstvo je financiralo samo jedan broj godišnje, dok je izlazak ostalih triju brojeva bio ostvarivan iz vlastitih sredstava – uplate članova Županijskih udruga geodeta, pretplate na Geodetski list, oglasa i reklama u Geodetskom listu, te različitih potpora i donacija.

Zbog svih teškoća oko financiranja Geodetskog lista predsjednik HGD-a, Upravni odbor i Uredništvo 2002. dodatno su se angažirali, što je rezultiralo potpisivanjem Ugovora o poslovno-tehničkoj suradnji na poslovima informiranja stručne javnosti o aktivnostima DGU putem Geodetskog lista (Frangeš i dr. 2003). Ta suradnja i financiranje potrajalo je do 2012. Nakon toga velikim angažmanom novoizabranog predsjedništva HGD-a iz lipnja 2017., obnovljen je i ponovno potpisan ugovor iz 2002. Nadalje, sličan ugovor potpisan je 2017. s HKOIG o poslovno-tehničkoj suradnji na poslovima informiranja stručne javnosti o aktivnostima HKOIG. Temeljem ta dva ugovora osigurano je izlaženje skoro jednog do dva broja godišnje. Nadalje, utvrđeno je da oglašivači u časopisu već dulji niz godina ne plaćaju svoje oglase, jer im HGD nije dostavljao račune za plaćanje istih. Razlozi tome ostali su do danas nepoznati. To se riješilo na način da su svi oglasi maknuti iz Geodetskog lista, a da se potencijalnim oglašivačima od 2017. redovno svake godine dostavlja ponuda za oglašivanje. Temeljem dostavljenih narudžbenica od oglašivača, HGD u časopisu objavljuje njihove oglase, a oglašivačima dostavlja račune. Iz tih sredstava omogućeno je izlaženje skoro pola do jednoga cijelog broja Geodetskog lista godišnje.

Daljnje sređivanje stanja oko financiranja časopisa uključivalo je detaljnu optimizaciju i racionalizaciju svih troškova časopisa, a koja se intenzivno provodila

2017., 2018. pa i 2019. na način da je smanjena naklada jer je utvrđeno da je stvaran broj članova udruga manji od veličine naklade (oko 1200 članova vs. naklada od 1550 primjeraka). Nastavno, provedena je anketa među svim članovima Udruga putem koje se utvrdilo koji članovi žele, a koji ne žele primati časopis. Utvrđeno je da ga želi primati oko 800 članova. Na taj način je smanjena naklada za skoro 50%. Uz sve navedeno, HGD redovno svake godine aplicira na natječaj pri Ministarstvu obrazovanja i znanosti za financijsku potporu znanstvenim časopisima. Na tim natječajima HGD redovito dobiva financijska sredstva te ona osiguravaju financiranje svih ostalih troškova koji se ne mogu podmiriti temeljem sklopljenih ugovora s DGU i HKOIG te oglašivača. Geodetski list se bez naknade dostavlja svim članovima Geodetskih udruga koji su za to izrazili želju, jer dio njihove članarine koji oni plaćaju udrugama, udruge uplaćuju HGD-u. Temeljem odluke s III. Sabora HGD-a kojom je definirana jedinstvena članarina za članove geodetskih udruga u iznosu 120,00 kn (Vidović 1996), udruge sukladno čl. 19 važećeg Statuta HGD-a od toga iznosa uplaćuju 30% HGD-u (HGD 2017). Iako danas Udruge nemaju jedinstven iznos članarine, on varira po udrugama od 120,00 kn do 240,00 kn, HGD i dalje neovisno o naplaćenim članarinama od članova, od samih Udruga i dalje potražuje 30% članarine od 120,00 kn koja datira još iz 1996. Taj iznos se namjenski koristi za izdavanje Geodetskog lista. Osim troškova tiska koji su najveći, postoje troškovi pošte, grafičke pripreme, prijevoda, lekture, knjižnični troškovi i troškovi uredništva.

Iz svega navedenog vidljivo je da je danas osigurana održivost izlazenja Geodetskog lista, te je zapravo ostvareno da Geodetski list financira samoga sebe.

5.3. Geodetski list u bibliografskim i citatnim bazama podataka

U potrazi za informacijama znanstvenici pregledavaju sadržaje časopisa, baze podataka i indekse ili zbirke digitalnih časopisa određenog izdavača, a služe se i web tražilicama. Neke baze podataka, posebice one koje imaju dugu povijest i koje stvaraju prestižne ustanove, unutar znanstvene zajednice uživaju veliki ugled, a kriteriji odabira sadržaja uvažavaju se i nerijetko izjednačuju s kvalitetom pojedinog časopisa i radova koji su u njemu objavljeni. Indeksiranost u popularnim bibliografskim i citatnim bazama podataka i učestalost citiranja objavljenih radova danas su glavni pokazatelji koji upućuju na vidljivost i utjecaj znanstvenog časopisa (Stojanovski i dr. 2015). Web of Science i Scopus se danas smatraju najvažnijim i najrelevantnijim svjetskim znanstvenim bibliografskim i citatnim bazama podataka.

Web of Science (WoS) je platforma u izdanju Clarivate Analytics (bivši Thomson Reuters Intellectual Property and Science business) putem koje su dostupne citatne baze koje pokrivaju sva područja znanosti. Platforma sadrži više od 33 000 indeksiranih časopisa te gotovo milijardu zapisa citiranih referenci, a uključuje članke, zbornike s konferencija, izvještaje, patente i dr. Putem WoS sučelja dostupna je baza podataka Web of Science Core Collection – WoSCC koja uključuje i ova četiri citatna indeksa Science Citation Index Expanded – SCIE (1955. – danas), Social Science Citation Index – SSCI (1955. – danas), Arts and

Humanities Citation Index – A&HCI (1957. – danas) i Emerging Sources Citation Indeks – ESCI (2015. – danas). WoS je dostupan hrvatskoj akademskoj zajednici zahvaljujući Ministarstvu znanosti i obrazovanja (Frančula 2019c).

Scopus (Reed Elsevier) je trenutno najveća komercijalna bibliografska i citatna baza koja osigurava kvalitetne alate za pretraživanje, analiziranje i vizualizaciju podataka. Scopus je objavljen 2004. godine, a sadrži bibliografske opise radova retrospektivno čak od 1823. godine, dok se citiranost bilježi od 1996. godine. Prema sveobuhvatnom raspoloživom popisu uključenih časopisa Scopus indeksira više od 31.000 publikacija uključujući 21.950 aktivnih časopisa. Zahvaljujući Ministarstvu znanosti i obrazovanja Scopus je dostupan cijeloj hrvatskoj akademskoj i istraživačkoj zajednici (Frančula 2019c).

Geodetski list je indeksiran u WoS-u i Scopusu. Od prvog broja iz 2007. do prvog broja iz 2011. Geodetski list je bio uvršten u SCIE, koji je uz SSCI i A&HCI dio bibliografske i citatne baze WoS. Od 2005. godine Geodetski list je uvršten i u ESCI koji je također dio WoS-a (Frančula 2019c).

5.4. Geodetski list na Hrčku, Webu i društvenim mrežama

Danas se svi radovi i prilozi iz Geodetskog lista objavljuju na Portalu hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa – Hrčak (URL 5), koji na jednom mjestu okuplja hrvatske znanstvene i stručne časopise koji nude otvoreni pristup svojim radovima. Korisnicima omogućuje lagano pronalaženje časopisa i radova putem prebiranja (prema abecedi ili prema području znanosti) ili pretraživanja prema raznim poljima. Urednicima časopisa Hrčak nudi alat kojim će besplatno i lako objaviti svoj časopis u elektroničkom obliku ili postojećem elektroničkom časopisu dodati mogućnost pronalaženja i pretraživanja te mu povećati vidljivost i utjecaj. Portal Hrčak središnja je točka koja omogućuje pregledavanje i pretraživanje sadržaja domaćih znanstvenih i stručnih časopisa koji su svoj sadržaj ponudili putem koncepta otvorenog pristupa. Korisnik se može i registrirati te dobivati putem prijavljene elektroničke adrese informacije o novim izdanjima odabranih ili svih časopisa. Korištenje Hrčka je slobodno. Prema definiciji koju donosi Budimpeštanska inicijativa iz 2002. (engl. *Budapest Open Access Initiative – BOAI*), „otvoreni pristup“ (engl. *open access*) znanstvenoj literaturi podrazumijeva „slobodnu dostupnost na javnom internetu, s time da se korisnicima dopušta čitanje, preuzimanje, umnožavanje, distribuiranje, tiskanje, pretraživanje... ili korištenje u bilo koju zakonitu svrhu, bez ikakvih financijskih, pravnih ili tehničkih prepreka... Jedino ograničenje reprodukciji i distribuciji i jedina uloga autorsko-pravne zaštite u tom kontekstu sastoji se u tome da se autorima osigura nadzor nad cjelovitošću vlastitog djela, kao i pravo da ih se na ispravan način citira“. Otvoreni pristup zahtijeva se samo za znanstvenu literaturu koju autori inače objavljuju. To su ponajprije recenzirani radovi iz znanstvenih časopisa, radovi u zbornicima, ali i svi nerecenzirani radovi koje znanstvenici žele učiniti online dostupnima. Otvoreno dostupni časopis (engl. *open access journal – OA journal*) je časopis koji nudi sve svoje cjelovite radove na mreži, bez odgode, a za to ne naplaćuje niti čitateljima niti njihovim institucijama. Umjesto pretplata, otvoreno dostupni časopisi koriste druge

modele financiranja – svoje troškove pokrivaju donacijama sponzora (vlade, ministarstva, razne agencije), sredstvima strukovnih i znanstvenih udruženja ili sveučilišta, profitom od oglasa ili naknadama koje plaćaju autori za objavljivanje svojih tekstova. Moguće je također da časopis prodaje svoju tiskano izdanje, ali dozvoljava otvoreni pristup mrežnoj inačici (URL 6).

Uz objavljivanje na Hrčku Geodetski list se u cijelosti objavljuje na web stranici HGD-a (URL 1) te na društvenim stranicama HGD-a putem Facebook društvene mreže (URL 7). Na taj način omogućen je lakši pristup svim brojevima Geodetskog lista široj geodetskoj populaciji, ne samo članovima HGD-a koji ga dobivaju poštom u tiskanom izdanju već svim geodetima i geodetkinjama u Hrvatskoj, a i svijetu. Osnovna razlika između objavljivanja na Hrčku te web i facebook stranici HGD-a je u tome što se na Hrčku objavljuju samo pojedini radovi i prilozi, dok se na potonjem objavljuju cjeloviti brojevi Geodetskog lista.

Godine 1991. objavljena je Bibliografija Geodetskog lista za razdoblje od 1947. – 1990. koja je obuhvatila sve što je napisano u Geodetskom listu u tom razdoblju. Ona je omogućila svakom čitatelju da lako pronađe sve što je o pojedinoj temi objavljeno u listu, ili pak sve naslove pojedinog autora, ili određeni članak nekog autora. Bibliografiju su priredili Nedjeljko Frančula, Marijan Božićnik, Nada Vučetić i Svetozar Petrović. Godine 2003. objavljena je Bibliografija Geodetskog lista za razdoblje od 1991. – 2002. Sve objavljene tekstove u tom razdoblju bibliografski je obradio Miljenko Lapaine. Jedina novost koju je uveo bila je da je uz godinu izdanja Geodetskog lista, osim stranica (od–do), naveden i broj lista u toj godini. Bibliografiju su za tisak priredili Stanislav Frangeš, Miljenko Lapaine, Miroslava Lapaine i Nedjeljko Frančula (Frangeš i dr. 2003). Iako se danas svi radovi i prilozi iz Geodetskog lista objavljuju na Hrčku, web i facebook stranicama HGD-a poželjno je izraditi bibliografiju Geodetskog lista za zadnjih 20 godina, tj. za razdoblje od 2003. – 2022, jer na taj način je bibliografija objavljena na jednome mjestu i čitateljima je ipak lakše pronaći određene radove i priloge.

6. Organizacija skupova

Uz izdavanje časopisa Geodetski list, HGD temeljem dugoročne strategije društva iz druge polovice 90-ih godina prošloga stoljeća u tzv. 4-4-2 ciklusima organizira i različite društvene i znanstveno-stručne skupove. Tu se izdvajaju organizacije kongresa, simpozija i dana hrvatskih geodeta. U sljedećim poglavljima daje se pregled održanih skupova u organizaciji HGD-a i njegovih prethodnika, s naglaskom na razdoblje od 1995. godine do danas.

6.1. Kongresi i simpoziji

U tablici 6 dan je pregled održanih znanstveno-stručnih skupova od 1952. do 2022. u organizaciji HGD-a i suorganizaciji s drugim institucijama. Za razdo-

blje od 1952. do 1997. pregled je samo informativnog karaktera (podaci nepotpuni) iz razloga što su se tada skupovi održavali na razini bivše države i prethodnici HGD-a su bili suorganizatori ili lokalni organizatori skupova na razini Saveza i društava geodeta tadašnje države. Više o tim skupovima se može pronaći u Geodetskim listovima pod rubrikom vijesti, gdje su Savezi i Društva u to vrijeme redovito izvještavali članstvo o svim događanjima. Pregled u tablici 6 je detaljan za razdoblje od 1997. do danas, a popratno je i skoro svaki skup dodatno opisan. Najznačajniji skup koji HGD tradicionalno organizira je hrvatski kongres o katastru (HKK). Katastar je grana geodezije koja je najzastupljenija u geodetskoj struci. Kongresi se organiziraju svake četiri godine za razliku od simpozija koji se mogu organizirati svake godine. Kongresi uvijek imaju poseban značaj i daju veliki doprinos svakoj struci jer se na njima predstavljaju teme koje se odnose na protekle četiri godine, s osvrtom na budućnost. Nakon kongresa o katastru najznačajniji skup u organizaciji HGD-a je Simpozij o inženjerskoj geodeziji (SIG). On se zbog specifičnosti te grane geodezije također održava svake četiri godine. Iako je grana Inženjerske geodezije značajno manje zastupljena u praksi od katastra, može se smatrati drugom najznačajnijom granom geodezije, s obzirom da prati građevinarstvo koje je kod nas iznimno aktivno od osnivanja Republike Hrvatske. Treći skup po značaju u organizaciji HGD-a je svakako CROPOS (CROatian POSitioning System – Hrvatski pozicijski sustav) konferencija. Prvu CROPOS konferenciju nakon uspostave CROPOS sustava permanentnih GNSS stanica u hrvatskoj organizirao je HGD u suorganizaciji s DGU 2009. godine. Drugu CROPOS konferenciju je 2011. organizirao DGU u suorganizaciji s GF, HKOIG i HGD. HGD nije sudjelovao u organizaciji treće i četvrte konferencije da bi opet sudjelovao u organizaciji pete konferencije 2018. zajedno s DGU, GF i HKOIG. U nastavku se detaljnije elaboriraju hrvatski kongresi o katastru, simpoziji o inženjerskoj geodeziji i CROPOS konferencije.

Tablica 6. Održani skupovi od 1952. do 2022. u organizaciji ili suorganizaciji HGD-a.

Naziv skupa	Mjesto održavanja	Datum
I. kongres geodetskih inženjera i geometara FNRJ	Zagreb	6. – 10. prosinca 1953.
Naučno-tehničko savjetovanje: Katastar zgrada	Rijeka	Studen 1974.
Savjetovanje: Kartografska dokumentacija u društveno-političkim zajednicama (općinama)	Dubrovnik	Travanj 1977.
Peti internacionalni simpozij za fotogrametriju primijenjenu u arhitekturi i zaštiti spomenika kulture	Šibenik	9. – 12. listopada 1978.
Savjetovanje: Uloga geodetske nauke i prakse u projektiranju i izgradnji gradskih kompleksa i naselja	Malinska	1981.
Organizacija i djelatnost organa uprave nadležnih za geodetske poslove	Tuheljske toplice	31. svibnja – 1. lipnja 1985.
Geodezija u hidrologiji, hidrogradnji i hidrografiji	Split	8. – 9. studenoga 1985.
I.HKK	Zagreb	19. – 21. veljače 1997.
Sto godina fotogrametrije u Hrvatskoj.	Zagreb	Svibanj 1998.
Simpozij državne geodetske osnove i zemljišni informacijski sustavi.	Opatija	12. – 14. svibnja 1999.
II.HKK	Zagreb	24. – 26. listopada 2001.
Geoinformacija u primjeni.	Zagreb	15. – 18. listopada 2003.
III.HKK	Zagreb	7. – 9. ožujka 2005.
SIG2007	Beli Manastir	16. – 19. svibnja 2007.
1. CROPOS konferencija	Zagreb	8. – 9. lipnja 2009.
IV.HKK	Zagreb	15. – 17. veljače 2010.
2. CROPOS konferencija	Zagreb	8. travnja 2011.
SIG2012	Slavonski Brod	29. – 30. svibnja 2012.
V.HKK	Zagreb	8. – 9. svibnja 2014.
SIG2016	Varaždin	20. – 22. svibnja 2016.
Svečana akademija 65 godina HGD-a i 200 godina Franciskanskog katastra.	Zagreb	15. prosinca 2017.
VI.HKK&LADM2018	Zagreb	11. – 14. travnja 2018.
5. CROPOS konferencija	Zagreb	30. studenoga 2018.
INGEO&SIG2020	Virtualna konferencija	22. – 23. listopada 2020.
VII.HKK&LADM2022	Dubrovnik	31. ožujka do 2. travnja 2022.

Od 1997. do 2022. Hrvatsko geodetsko društvo organiziralo je sedam hrvatskih kongresa o katastru. Prvi hrvatski kongres o katastru (I.HKK) održan je u Zagrebu od 19. do 21. veljače 1997., na kojem je sudjelovalo više od 400 sudionika, među kojima i tadašnji predsjednik FIG-a Peter Dale, predstavnici geodetskih udruga Italije, Slovačke, Austrije, Njemačke i Slovenije. Sve okupljene pozdravio je Marko Širac tadašnji ministar prostornog planiranja, graditeljstva i stanovanja u ime resornog ministarstva i Vlade Republike. Na Kongresu je bilo prezentirano 42 rada, u izradi kojih je sudjelovalo 54 autora. Radovi su bili razvrstani u 6 područja s aktualnim geodetskim temama (Paar i dr. 2022).

Drugi hrvatski kongres o katastru (II.HKK) pod pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske održan je od 24. do 26. listopada 2001. u Zagrebu. Okupljene je pozdravio ministar zaštite okoliša i prostornog uređenja Božo Kovačević te ustali uzvanici. Na kongresu je sudjelovalo više od 400 sudionika. Prezentirano je 36 radova, u izradi kojih je sudjelovalo 49 autora. Radovi su bili razvrstani u 6 područja s aktualnim geodetskim temama (Paar i dr. 2022).

Treći hrvatski kongres o katastru (III.HKK) pod pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske održao se u Zagrebu se od 7. do 9. ožujka 2005., po prvi puta s međunarodnim sudjelovanjem, na kojemu je sudjelovalo 840 sudionika, što je u tome trenutku bio najveći regionalni skup o katastru, zemljišnoj administraciji, geoinformatici i uporabi prostornih podataka u ovom dijelu Europe. Za vrijeme trajanja kongresa održan je Drugi INTERGEO East sajam koji je posjetilo oko 2000 sudionika. U ime Međunarodne udruge geodeta skup je pozdravio potpredsjednik FIG-a dr. Andreas Drees. Na Kongresu je bilo prezentirano 49 radova, u izradi kojih je sudjelovalo 88 autora. Radovi su bili razvrstani u 8 područja s aktualnim geodetskim temama (Paar i dr. 2022).

Četvrti hrvatski kongres o katastru (IV.HKK) s međunarodnim sudjelovanjem održan je od 15. do 17. veljače 2010. u Zagrebu pod visokim pokroviteljstvom Ministarstva okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva te Akademije tehničkih znanosti Hrvatske. Na kongresu je sudjelovalo približno 800 sudionika. Prezentirano je 40 radova, u izradi kojih je sudjelovalo 87 autora. Radovi su bili razvrstani u 7 područja s aktualnim geodetskim temama (Paar i dr. 2022).

Peti hrvatski kongres o katastru (V.HKK) s međunarodnim sudjelovanjem održan je od 8. do 9. svibnja 2014. u Zagrebu pod pokroviteljstvom Akademije tehničkih znanosti Hrvatske. Na kongresu je sudjelovalo 540 sudionika. Prezentirano je 17 radova, u izradi kojih je sudjelovalo 44 autora. Radovi su bili razvrstani u 6 područja s aktualnim geodetskim temama (Paar i dr. 2022).

Šesti hrvatski kongres o katastru (VI.HKK) organiziran je kao Međunarodna konferencija VI. Hrvatski kongres o katastru i 7. Land Administration Domain Model radionica (VI.HKK&LADM2018). Održan je od 11. do 14. svibnja 2018. u Zagrebu, po prvi puta kao međunarodna konferencija pod pokroviteljstvom FIG-a, Povjerenstvo 7 – Katastar i upravljanje zemljištem. Glavna tema kongresa bila je: Upravljanje zemljištem, globalizacija i integracija. Na svečanosti otvaranja Kongresa u prepunoj dvorani Beethoven hotela Antunović okupljene su pozdravili predsjednica FIG-a Chryssy Potsiou (slika 12), ravnatelj Državne geodetske uprave Damir Šantek, pomoćnik ministra graditeljstva i prostornoga uređenja Milan Rezo te potpredsjednik Vlade RH i ministar uprave Lovro

Kuščević. Na kongresu je sudjelovalo 636 sudionika. Znanstveno-stručni dio kongresa sastojao se od prezentacija 3 pozvana predavanja u posebnoj sesiji i 30 radova u tehničkim sesijama, u izradi kojih je sudjelovalo 73 autora. Radovi su bili razvrstani u 7 područja s aktualnim geodetskim temama. Uz VI. HKK organizirana je i 7. Land Administration Domain Model (LADM) radionica na kojoj je prezentiran 21 rad. Službeni jezik kongresa i radionice bio je hrvatsko-engleski uz osiguran simultani prijevod (Paar i dr. 2022).

Slika 12. *Predsjednica FIG-a Chryssy Potsiou službeno otvara međunarodnu konferenciju VI.HKK&LADM2018.*

Sedmi hrvatski kongres o katastru (VII.HKK) organiziran je kao Međunarodna konferencija VII. Hrvatski kongres o katastru i 10. Land Administration Domain Model radionica (VII.HKK&LADM2022). Glavna tema kongresa bila je: Svrhovito upravljanje zemljištem – podrška održivom razvoju. Održan je od 31. ožujka do 2. travnja 2022. u Dubrovniku pod pokroviteljstvom FIG-a, Povjerenstvo 7 – Katastar i upravljanje zemljištem. Glavna tema kongresa bila je: Upravljanje zemljištem, globalizacija i integracija. Konferencija je organizirana po hibridnom modelu uživo u Hotelu Dubrovnik Palace i na daljinu putem Zoom web konferencijskog sustava. Na svečanosti otvaranja Kongresa okupljene su pozdravili predsjednik FIG-a Rudolph Staiger (slika 13) i ostali uzvanici. Na kongresu je sudjelovalo 765 sudionika najvećim dijelom iz Hrvatske, iz država regije ali i iz 20-ak država iz cijeloga svijeta, odnosno bilo je sudionika sa svih kontinenata. Bilo je skoro 100 sudionika iz cijeloga svijeta. Uz VII. HKK organizirana je i 10. Land Administration Domain Model (LADM) radionica. Autori su mogli prijavljivati radove prema vlastitim preferencijama za jednu ili za obje konferencije. Znanstveno-stručni dio konferencije sastojao se od prezentacija 3 pozvana predavanja u posebnoj sesiji, 20 radova pristiglih za VII.HKK i 21 rada za LADM2022 radionicu te posebnih sesija Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatske komore ovlaštenih inženjera geodezije i Državne geodetske uprave. Svi radovi su prošli recenzentski postupak od tri recenzije, te su objavljeni u zborniku radova i na web stranicama konferencije, a bili su prezentirani

u četiri tehničke sesije na VIIHKK i sedam tehničkih sesija na LADM2022 radionici. Službeni jezici Kongresa bili su hrvatski i engleski jezik (Paar i dr. 2022).

Slika 13. *Predsjednik FIG-a Rudolph Staiger službeno otvara međunarodnu konferenciju VII.HKK&LADM2022.*

Svaki kongres je za potrebe organizacije imao Organizacijski odbor (OO) koji je imao svoga predsjednika i članove. Predsjednici OO bili su svaki puta i aktualni predsjednici HGD-a. Uz OO svaki kongres je imao i znanstveno-stručni odbor (ZSO) koji je imao svoga predsjednika i članove za potrebe definiranja tema kongresa, recenziranja prijavljenih radova, vođenja tehničkih sesija za vrijeme trajanja kongresa i dr. Predsjednici ZSO su bili profesori s Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, prof. Damir Medak tri puta i prof. Miodrag Roić četiri puta. VI.HKK&LADM2018 i VII.HKK&LADM2022 su imali međunarodni ZSO, što znači da je barem 40% članova ZSO bilo iz inozemstva. Svi radovi su uvijek bili objavljeni u pratećem zborniku radova, čiji je glavni urednik bio predsjednik ZSO te koji puta i još netko iz redova ZSO. Svi objavljeni zbornici radova dostupni su na web stranicama HGD-a (URL 1).

Dvadeset i pet godina redovitog održavanja Hrvatskog kongresa o katastru ukazuje na izuzetan interes stručnjaka, ne samo geodetske struke. Ovaj znanstveno-stručni skup Hrvatskoga geodetskog društva održao se sedam puta te je odavno postao tradicija koja bi mogla još dugo potrajati. Na prvom kongresu 1997. godine hit tema je bilo „digitalno“. U međuvremenu je „digitalno“ postalo normalno. Katastarski podaci su u potpunosti u elektroničkom obliku. Pojmovi kao e-katastar, i-katastar i slični su prošlost, podrazumijeva se elektroničko, a ako je nešto analogno onda to naglašavamo. Iz radova koje za kongrese pripremaju vrijedni autori se to vidi. Svi radovi se bave katastrom, ali uočljiva je globalizacija i integracija. Katastar za jednu svrhu je davna prošlost. Sve prisutnije je povezivanje s drugim upisnicima te zajedno čine sustav upravljanja zemljištem. Povezani upisnici otvaraju svestranije mogućnosti korištenja za nove primjene. Katastar je ključan registar prostora. Katastar je javna evidencija prostora najkrupnijeg mjerila i kao takav predstavlja te-

melj infrastrukture prostornih podataka. Nema razvoja niti prosperiteta bez uređenog katastra i zato je nužno održavanje ovoga kongresa i u daljnjoj budućnosti (Paar i dr. 2022).

Od 2007. do 2020. Hrvatsko geodetsko društvo organiziralo je četiri Simpozija o inženjerskoj geodeziji (SIG). Prvi simpozij s međunarodnim sudjelovanjem (SIG2007) održan je u Belom Manastiru od 16. do 19. svibnja 2007., na kojem je sudjelovalo oko 450 sudionika. Na simpoziju su prezentirana 33 znanstveno stručna rada, koje je napisalo više od 100 autora. Svi radovi prezentirani su 6 tehničkih sesija i svi su recenzirani od strane recenzentskog odbora simpozija. Uz tehničke sesije održala su se i dva pozvana predavanja, dvije stručne prezentacije i izložba najnovijih geodetskih tehnologija.

Drugi Simpozij o inženjerskoj geodeziji (SIG2012) održan je od 29. do 30. svibnja 2012. u Slavonskom brodu kao međunarodni simpozij. Simpozij je održan pod pokroviteljstvom Akademije tehničkih znanosti Hrvatske. Sve okupljene pozdravila je i dopredsjednica FIG-a Chryssy Potsiou. Prezentirano je ukupno 15 radova u 5 različitih tehničkih sesija na hrvatskom i engleskom jeziku. Prvog dana simpozija održan je okrugli stol na temu Geodetski aspekti ozakonjenja i registracije građevina. Tijekom održavanja simpozija održana je izložba geodetske i geoinformatičke opreme.

U Varaždinu je od 20. do 21. svibnja 2016. godine održan Međunarodni Simpozij o inženjerskoj geodeziji (SIG2016). Simpozij je HGD organizirao u suradnji s GF, a pod pokroviteljstvom FIG-a, Komisija 6 – Inženjerska geodezija. Simpozij je održan na Geotehničkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Službeni jezici Simpozija bili su hrvatski i engleski jezik, s osiguranim simultanim prijevodom. To je prva konferencija koja je održana pod pokroviteljstvom FIG-a. Na Simpoziju je prisustvovalo oko 350 sudionika. Sudjelovali su kolege iz Slovenije, Bosne i Hercegovine, Srbije, Slovačke, Njemačke, pa čak i iz Maroka te Tajlanda. Na početku okupljene sudionike je pozdravio tadašnji ministar graditeljstva i prostornog uređenja Lovro Kušević. Znanstveno-stručni dio Simpozija sastojao se od prezentacija 5 pozvanih predavanja i 40 znanstveno-stručnih radova. Treba istaknuti da je na Simpoziju bio kao pozvani predavač i autor tri rada vjerojatno jedan od najvećih svjetskih stručnjaka iz područja inženjerske geodezije prof. dr. sc. Thomas Wunderlich, s TU Munich, Njemačka. Uz prof. Wunderlicha treba izdvojiti i bivšeg predsjednika FIG Povjerenstva 6 prof. dr. sc. Alojza Kopačika sa STU Bratislava, Slovačka koji je također bio autor tri rada, a jedan je i sam prezentirao. Uz navedene eminentne stručnjake na simpoziju su bili sudionici iz osam zemalja. Prezentirani radovi i predavanja bili su podijeljeni u šest tehničkih sesija. Svi radovi recenzirani su od strane međunarodnog recenzentskog odbora Simpozija i prošli su postupak lekture. Za vrijeme trajanja simpozija organiziran je i sajam geodetskog instrumentarija.

Četvrti Simpozij o inženjerskoj geodeziji je zapravo u sebi sadržavao dva simpozija – SIG2020 i Međunarodnu konferenciju o inženjerskoj geodeziji (IN-GEO2020) koju tradicionalno organiziraju kolege iz Bratislave. Hrvatsko geodetsko društvo u organizaciji s GF i Slovačkim tehničkim Sveučilištem u Bratislavi (Građevinskim fakultetom, Zavodom za geodeziju) organiziralo je 8. međunarodnu konferenciju o inženjerskoj geodeziji i 4. međunarodni sim-

pozij o inženjerskoj geodeziji – INGEO&SIG2020, pod pokroviteljstvom FIG-a, FIG komisije 6. Simpozij se trebao održati u Dubrovniku od 1. do 4. travnja 2020., no zbog tada na snazi svih epidemioloških mjera prevencije, otkazano je održavanje Simpozija. Zato se simpozij održao od 22. do 23. listopada 2020. na daljinu uz pomoć web konferencijskog alata Adobe Connect koji je na korištenje ustupila HKOIG. Iako se konferencija održala na daljinu za sve sudionike, sama tehnička organizacija konferencije se odvijala u hotelu Trakošćan. Prvi je to geodetski skup u povijesti Hrvatske koje se održao na daljinu. Na svečanosti otvorenja INGEO&SIG2020 konferencije sve sudionike pozdravili su: glavni ravnatelj DGU Damir Šantek, dekan GF Almin Đapo, predsjednik HKOIG Adrijan Jadro i predsjednik HUP geodetsko geoinformatičke struke Željko Perić. Sudionicima su se obratili i Alojz Kopačik iz Bratsilave te Rudolf Staiger predsjednik FIG-a. Simpozij je organiziran u nikada izazovnijim vremenima i okolnostima, a pripreme su trajale skoro dvije godine. Službeni jezik konferencije je bio engleski. Na simpoziju je sudjelovalo 389 sudionika, a zajedno s gostima i svim autorima sudjelovalo je skoro 450 sudionika. Sudionici su bili iz 13 država. Prezentirana su 42 znanstveno-stručna rada u 8 tehničkih sesija, a koji su objavljeni u 2 zbornika radova. Svi radovi prošli su međunarodni recenzentski postupak.

Slijedom navedenog može se zaključiti da je serija organiziranih Simpozija o inženjerskoj geodeziji – SIG kreirala još jedan tradicionalni skup uz kongres o katastru, a koji se nametnuo kao vodeći za sve zemlje u regiji, s uvijek prisutnim eminentnim stručnjacima iz područja inženjerske geodezije iz Slovačke, Austrije, Njemačke i Švicarske.

Valja istaknuti i treću seriju konferencija koju je inicirao HGD, a radi se o CROPOS konferenciji. HGD je u suradnji s DGU organizirao 1. CROPOS konferenciju od 8. do 9. lipnja 2009. u Zagrebu. Potreba za organizacijom te vrste konferencije proizašla je iz činjenice da je 9. prosinca 2008. godine u rad pušten sustav permanentnih GNSS stanica CROPOS koji je unio velike promjene u svakodnevni rad svih geodeta Hrvatske. Cilj konferencije bio je da se kroz razmjenu domaćih i međunarodnih iskustava vezanih za rad i korištenje permanentnih GNSS mreža unaprijedi primjena CROPOS-a u obavljanju što većeg broja svakodnevnih praktičnih zadataka, kao i proširiti njegovu primjenu u drugim tijelima državne uprave, javnim poduzećima, gospodarstvu i javnosti. Stručni program konferencije bio je podijeljen u 6 tehničkih sesija. Konferenciji je prisustvovalo 330 sudionika iz zemlje i inozemstva. Nakon prve održane su još četiri CROPOS konferencije. HGD je još bio suorganizator druge i pete. Završetkom 5. CROPOS konferencije svi suorganizatori su zaključili da će se u budućnosti CROPOS konferencije održavati po potrebi, a ne svake dvije godine kao što je to bilo do tada. Razlog tome leži u činjenici da je CROPOS sustav i GNSS tehnologija postala svakodnevica svih geodeta te ne iziskuje više potrebu za prezentiranjem novosti i prijenosom iskustva.

Iz prikazanih podataka vidljiv je kontinuitet održavanja različitih skupova i događanja. Tradicionalno se održavaju kongresi o katastru i simpoziji svake 4 godine. Međunarodna suradnja HGD-a iznimno je aktivna od 2015. kada se krenulo u organizaciji 3. simpozija o inženjerskoj geodeziji – SIG2016 koji je održan 2016. u Varaždinu. To je prva konferencija koja je organizirana kao

međunarodna pod pokroviteljstvom FIG-a. Da bi simpozij bio međunarodnog karaktera, ne s međunarodnim sudjelovanjem, moraju biti ispunjeni neki uvjeti. Prvi uvjet je da je jedan od službenih jezika konferencije strani jezik, drugi da je barem 40% članova znanstveno-stručnog odbora iz inozemstva, da svi radovi imaju međunarodnu recenziju i da na konferenciji sudjeluju autori s radovima iz inozemstva. Sve te uvjete zadovoljio je SIG2016 te se smatra prvom međunarodnom geodetskom konferencijom u Hrvatskoj. Odmah se nastavilo s pripremama i organizacijom VI. hrvatskoga kongresa o katastru koji je održan 2018. u Zagrebu. Ovoga puta je letvica podignuta još i više te je kongres organiziran isto kao i prethodni, tj. kao međunarodna konferencija koja je također ispunjavala sve potrebne uvjete. No, na ovome kongresu za razliku od prethodnih bila je organizirana i 7. Land Administration Domain Model radionica, što znači da smo zapravo imali dvije konferencije u jednoj – VI.HKK&LADM2018. Cijeli skup je opet organiziran pod pokroviteljstvom FIG-a, a otvorila ga je tadašnja predsjednica FIG-a Chryssy Potsiou. Uslijedio je 4. simpozij o inženjerskoj geodeziji koji je održan u nikada izazovnijim vremenima, tj. u vrijeme globalne pandemije SARS-CoV-2 virusa i COVID bolesti koju uzrokuje. Taj simpozij za razliku od trećega SIG2016 je organiziran isto kao i kongres, tj. na njemu je bila organizirana i međunarodna konferencija o inženjerskoj geodeziji (INGEO). Znači, tada je organizirana 8. međunarodna konferencija o inženjerskoj geodeziji i 4. međunarodni simpozij o inženjerskoj geodeziji – INGEO&SIG2020, pod pokroviteljstvom Međunarodne udruge geodeta FIG, FIG komisije 6. Simpozij se trebao održati u Dubrovniku, hotel Palace od 1. do 4. travnja 2020., no zbog tada na snazi svih epidemioloških mjera prevencije zbog globalne pandemije, otkazano je održavanje Simpozija. Na 65. (8.) sjednici Predsjedništva HGD-a donesena je odluka da se simpozij održi krajem 2020. godine. Tako je i bilo, pa se simpozij održao od 22. do 23. listopada 2020. na daljinu. To je prva geodetska konferencija u povijesti Hrvatske održana na daljinu putem nekoga web konferencijskog alata. Konferenciju je ponovno otvorio predsjednik FIG-a, tada je to bio Rudolf Staiger. U 2021. godini zbog cjelokupne i dalje nepovoljne situacije uzrokovane COVID bolešću nije se pristupilo organizaciji Dana hrvatskih geodeta – XX. susret s obzirom da su susreti primarno društvenog karaktera i nije ih moguće organizirati na daljinu. No, zato se u 2022. ponovno organizirao sada VII. hrvatski kongres o katastru i 10. Land Administration Domain Model radionica, što znači da smo opet imali dvije konferencije u jednoj – VII.HKK&LADM2022. Za razliku od simpozija u 2020. koji je održan na daljinu, ovogodišnji kongres je održan kao hibridna konferencija, što znači da je dio sudionika prisustvovao skupu uživo u Dubrovniku u hotelu Palace, a dio je pratio skup na daljinu. Cijeli skup je opet organiziran pod pokroviteljstvom FIG-a, a ponovno ga je otvorio tadašnji predsjednik FIG-a Rudolf Staiger.

6.2. Zbornici radova sa skupova

Osim izdavanja Geodetskog lista HGD je svih ovih godina izdao i niz raznih publikacija koje su pratile razne skupove u organizaciji HGD-a. Redom se to radi o zbornicima radova (slika 14) u kojima su se objavljivali pristigli znanstveni i stručni radovi prezentirani na tim skupovima. Od preimenovanja iz Saveza društava geodeta Hrvatske u Hrvatsko geodetsko društvo 1993. do danas izdvajaju se sljedeće publikacije:

- Zbornik radova s I. Hrvatskoga kongresa o katastru, 1997.
- Zbornik radova s II. Hrvatskoga kongresa o katastru, 2001.
- Zbornik radova s III. Hrvatskoga kongresa o katastru s međunarodnim sudjelovanjem, 2005.
- Zbornik radova s IV. Hrvatskoga kongresa o katastru s međunarodnim sudjelovanjem, 2010.
- Zbornik radova s V. Hrvatskoga kongresa o katastru s međunarodnim sudjelovanjem, 2014.
- Zbornik radova s Međunarodne konferencije VI. Hrvatski kongres o katastru i 7. Land Administration Domain Model radionica – VI.HKK&LADM2018, 2018.
- Zbornik radova s Međunarodne konferencije VII. Hrvatski kongres o katastru i 10. Land Administration Domain Model radionica – VII. HKK&LADM2022, 2022.
- Zbornik radova sa Simpozija o inženjerskoj geodeziji s međunarodnim sudjelovanjem – SIG2007, 2007.
- Zbornik radova sa Međunarodnog simpozija o inženjerskoj geodeziji SIG2016, 2016.
- Zbornik radova s 8. međunarodne konferencije o inženjerskoj geodeziji INGEO i 4. međunarodnog simpozija o inženjerskoj geodeziji SIG – INGEO&SIG2020, 2020.
- Zbornik radova s 1. CROPOS konferencije, 2009.
- Zbornik radova s 2. CROPOS konferencije, 2011.
- Zbornik radova s 5. CROPOS konferencije, 2018.
- Spomen knjiga povodom 55 godina samostalnoga djelovanja Hrvatskoga geodetskog društva, 1952. – 2007., 2007.
- Monografija povodom 65 godina samostalnoga djelovanja Hrvatskoga geodetskog društva, 1952. – 2017., 2017.

U navedenim zbornicima radova uvijek su prezentirane aktualne teme iz pojedinih područja koja su bila obrađivana na pojedinom skupu. Radovi su uvijek podijeljeni u nekoliko podtema, odnosno sesija na kojima su se prezentirali. Zbornici radova uvijek imaju glavnog i tehničkog urednika te znanstveno-stručni odbor koji je recenzirao radove. Kako je većina skupova bila s međunarodnim sudjelovanjem ili u potpunosti međunarodnog karaktera razvidno je da se

radi o visokoj kvaliteti radova koji su sudionicima uvijek omogućavali uvid u sve aktualnosti i problematiku struke ukoliko se radilo o stručnim radovima, a ako se radilo o znanstvenim radovima oni su davali pregled zadnjih postignuća iz znanosti i tehnologije. Od 2016. godine zbornici radova su tiskani na hrvatsko-engleskom jeziku (VI.HKK&LADM2018, VII.HKK&LADM2022, INGEO&SIG2020) ili samo na engleskom jeziku (SIG2016). Svi zbornici radova i publikacije su dostupne na web stranicama HGD-a (URL 1).

Slika 14. Naslovnice zbornika radova najznačajnijih konferencija u organizaciji HGD-a.

Treba istaknuti da su glavni urednici uvijek bili priznati stručnjaci iz pojedinog područja koje se obrađivalo na određenom skupu, s međunarodnim znanstveno-stručnim odborom. S obzirom da su od 2016. skupovi održavani pod pokroviteljstvom Međunarodne udruge geodeta FIG, to govori i o međunarodnoj priznatosti skupa, prezentiranih i objavljenih radova.

6.3. Dani hrvatskih geodeta – susreti

Uz organizaciju u znanstveno-stručnom smislu najznačajnijih kongresa o katastru i simpozija o inženjerskoj geodeziji HGD tradicionalno organizira i Dane hrvatskih geodeta, tzv. susrete. Dani hrvatskih geodeta održavaju se u prosjeku svake druge ili treće godine, s time da su prvi održani 1973. Do sada je održano 19 susreta (tablica 7), a sukladno odluci HGD-a s 73. (4.) sjednice Predsjedništva HGD-a održane 3. studenoga 2022. jubilarni Dani hrvatskih geodeta – XX. susreti održati će se od 4. do 7. svibnja 2023. u Trogiru.

S obzirom da su se od prvih pa do zadnjih susreta geodeta zapravo pojavljivala u većini slučajeva dva različita naziva toga okupljanja (Susreti geodeta Hrvatske vs. Dani hrvatskih geodeta – vidi tablicu 7), potrebno je razjasniti o čemu se radi, koji je naziv ispravan te koji naziv treba koristiti u budućnosti. Pregledom dostupne literature, primarno glasila HGD-a časopisa Geodetski list te zapisnika s održanih sjednica Predsjedništva i Sabora društva od 1973. do danas uspjele se navedenu dilemu razriješiti. Od prvoga okupljanja hrvatskih

geodeta 1973. pa do osmoga 1990. korišten je naziv Susreti geodeta Hrvatske. Svi ti susreti održani su u bivšoj državi Jugoslaviji. Prvi susret hrvatskih geodeta u samostalnoj Republici Hrvatskoj održan je 1995. i na tome okupljanju po prvi puta je korišten naziv Dani hrvatskih geodeta na prijedlog tadašnjega predsjednika HGD-a akademika Petra Krešimira Čolića (Obrež-Špoljar i Sošić 1995). Iz gore navedenoga vidljivo je da se u zajedničkoj državi morao rabiti termin geodeti Hrvatske, odnosno za hrvatski jezik poguban, gramatički nigdje propisan niti jezično utemeljen i od većine hrvatskoga naroda neprihvaćen već prije spomenuti tzv. administrativni genitiv. Koliko ga je bilo opasno upotrijebiti govori nam slučaj novinarkе Smiljane Rendić, kojoj je suđeno 1972. samo zato što je u časopisu *Kritika* 1971. objavila jedan od najznačajnijih tekstova iz Hrvatskog proljeća „Izlazak iz genitiva ili drugi hrvatski preporod“, u kojem je ustala protiv pisanja npr. „Društvo geodeta Hrvatske“ umjesto hrvatskim jezikom „Društvo hrvatskih geodeta“. Bila je osuđena po članku 118. Kaznenoga zakonika zbog čega je bila udaljena s posla u upravu časopisa Pomorstvo i prijevremeno je umirovljena. Također valja spomenuti da su hrvatski geodeti također bili protiv genitiva, pa je na sjednici upravnog odbora Društva geodeta Hrvatske u svibnju 1979. Filip Racetin predložio da se iziđe iz genitiva i da se ubuduće koristi naziv Društvo hrvatskih geodeta. Prijedlog je bio jednoglasno prihvaćen, ali na žalost tada se nije moglo dalje od toga. Tek je na sastanku inicijativnog odbora, održanog u Čakovcu 13. svibnja 1993. donesen zaključak, koji se za razliku od onog iz 1979. mogao provesti, a to je da više ne postoji SDGH već Hrvatsko geodetsko društvo (HGD). Konačno je na osnivačkoj skupštini društva održanoj 25. svibnja 1993. u Zagrebu osnovano Hrvatsko geodetsko društvo (Božičnik 1993, Bučar 2001).

Prvi skup geodeta Hrvatske organiziran je od 12. – 14. listopada 1973. pod nazivom I. susret geodeta Hrvatske na Plitvicama (SGIGH 2001). Nazočno je bilo oko 600 sudionika. Za vrijeme susreta održana je i prigodna godišnja skupština SGIGH-a. Susret je organizacijski provelo Društvo geodetskih inženjera i geometara grada Zagreba (Božičnik 1977a, 1977b).

Drugi susret geodeta Hrvatske održan je 22. i 23. listopada 1976. u Trogiru. Za organizaciju je bilo odgovorno Društvo geodetskih inženjera i geometara grada Splita, a neposredni domaćin je bio grad Trogir. Na tome skupu, uz nazočnost tadašnjeg ministra prosvjete i školstva Stipe Šuvara, održano je savjetovanje o temi Geodetski kadrovi i školstvo. Geodetskih stručnjaka zajedno s članovima obitelji bilo je nazočno 686 (Božičnik 1977a). Izdana je publikacija Zbornik radova 2. susreta geodeta Hrvatske: Geodetski kadrovi i školstvo, koja je na 83 stranice i u nakladi od 700 primjeraka sadržavala prezentirane radove.

Treći susret geodeta Hrvatske posvećen održan je 20. i 21. listopada 1978. u Poreču. Posebna tema koja se tada obrađivala bila je: Katastar – veza čovjeka i prostora. Domaćin 3. susreta bilo je Društvo geodetskih inženjera i geometara Rijeke. Sveukupni broj nazočnih bio je 921, od kojih je bilo 634 geodeta (Božičnik 1979). Izdana je publikacija pod naslovom Zbornik radova 3. susreta geodeta Hrvatske: Katastar – veza čovjeka i prostora, koja je na 180 stranica i u nakladi od 900 primjeraka sadržavala prezentirane radove.

Četvrti susret geodeta Hrvatske održan je 23. i 24. listopada 1981. u Osijeku i manjim dijelom u Vukovaru i Vinkovcima. Okupilo se oko 600 sudionika. Na

susretu geodeta Hrvatske prvi puta geodetskim je stručnjacima prikazana i demonstrirana izrada novih geodetskih planova gdje su geodetska računanja svih geodetskih koordinata (poligonske, male i detaljne točke, presjeci, računanje površina iz koordinata, transformacije itd.) izvršene na računalu IBM-370, a kartiranje detaljnih točaka na CORADOMATU. To je bio prvi prikaz izrade koordinatnog katastra. Na terenu su iskolčeni novi posjedi, a planovi su se pohranjivali na diskovima ili disketama. Za susret je tiskana publikacija Zbornik radova IV susreta geodeta Hrvatske: Komasaacija zemljišta i upotreba velikih elektronskih računala IBM-370 u kojoj su na 156 stranica i u nakladi od 600 primjeraka prikazani prezentirani radovi (Rukavina 2007).

Peti susret geodeta Hrvatske održan je na području Varaždinske regije (Varaždin, Varaždinske Toplice, Čakovec) od 28. do 30. rujna 1984. Okupilo se oko 650 sudionika. Na susretu su raspravljene dvije teme: Komasaacija zemljišta u sjeverozapadnoj Hrvatskoj i Školovanje geodetskih kadrova i njihovo zapošljavanje (Kapović 1986).

Potaknuti idejom da se u zaštiti čovjekove okoline i geodeti moraju aktivno uključiti, Savez društava geodeta Hrvatske i Društvo geodeta grada Zagreba, kao neposredni organizator, organizirali su i održali od 6. do 9. studenoga 1986. na Plitvicama VI. susret geodeta Hrvatske posvećen temi: Geodezija u planiranju i organizaciji prostora u cilju očuvanja čovjekove okoline (Božičnik 1987). Okupilo se oko 950 sudionika. Za susret je tiskana publikacija Zbornik radova: Geodezija u planiranju i organizaciji prostora u cilju očuvanja čovjekove okoline.

Sedmi susret geodeta Hrvatske održan je 21. listopada 1988. u Trogiru, a obrađena je tematika Mogućnosti automatske obrade podataka katastra zemljišta na području Hrvatske (Božičnik 1991). Za susret je tiskana publikacija Zbornik radova 7. susreta geodeta Hrvatske.

U Opatiji je od 15. – 18. studenoga 1990. održan osmi susret geodeta Hrvatske pod motom Stanje i razvoj evidencija prostora u Hrvatskoj. Neposredni organizator bilo je Društvo geodeta Rijeka, a prisutno je bilo oko 1000 geodeta i članova njihovih obitelji (Božičnik 1991). Izdana je publikacija Zbornik radova 8. susreta geodeta Hrvatske.

Prvi susreti hrvatskih geodeta u samostalnoj Republici Hrvatskoj održani su od 21. do 23. travnja 1995. u Rovinju pod nazivom Prvi dani hrvatskih geodeta – IX. susret. Za vrijeme dana geodeta održan je i II. sabor HGD-a. Pokrovitelj je bila Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (HAZU) – Razred za matematičke, fizičke i tehničke znanosti. Okupilo se preko 1500 geodeta i gostiju, što je broj sudionika koji nikada u povijesti svih održanih geodetskih skupova u Hrvatskoj nije nadmašen. Na trećoj sjednici predsjedništva HGD-a, koja je održana u Zagrebu 21. ožujka 1995., donesene su odluke o prihvaćanju izvješća i usvojeni prijedlozi za organizaciju dana geodeta. Premoćnom većinom donesena je i odluka da se od sudionika neće ubirati nikakva kotizacija, a troškove održavanja skupa nastojat će se pokriti od uplata izlagača i sponzora (Obrež-Špoljar i Sošić 1995). U pozdravnom govoru tadašnji predsjednik HGD-a akademik Krešimir Čolić, prvi i jedini geodet redoviti član HAZU, odmah na početku je rekao:

„Ugodna mi je dužnost i izuzetna čast otvoriti prvi opći skup članova Hrvatskoga geodetskog društva, kojega smo u slobodnoj i samostalnoj Republici Hrvatskoj osnovali još 1993. godine. Ovaj IX. susret geodeta Hrvatske, u gradu Rovinju od 21. do 24. travnja 1995. godine, prema novome zovemo: Dani hrvatskih geodeta. Slobodan sam zamoliti da taj naslov, možda u pogodnijem obliku: Hrvatski geodetski dani, zadržimo i u budućnosti“.

U Dubrovniku, na Babinom kuku, održani su od 23. do 26. travnja 1998. Dani hrvatskih geodeta – X. susret. Na danima geodeta održan je i V. Sabor HGD-a. Na tom jubilarnom desetome susretu hrvatskih geodeta bilo je 1069 sudionika. Obradene su dvije važne i aktualne teme: Geodetsko zakonodavstvo s pet predavanja i Geodetsko školstvo s dva predavanja (Kapović 1998).

U Puli su od 18. do 21. svibnja 2000. održani Dani hrvatskih geodeta – XI. susret na kojem je bilo oko 900 geodeta i gostiju (Kapović 2003).

Dani hrvatskih geodeta – XII. susret održani su od 15. do 18. svibnja 2002. u Zatonu kraj Zadra. Svi sudionici ovoga skupa, njih oko 800, došli su s istim ciljem, a koji je u to vrijeme bio razmjena iskustva i upoznavanje s novim postupcima i tehnologijama u izmjeri zemljišta i sređivanju imovinskopravnih odnosa na nekretninama. Tema koja se obrađivala bila je Novi pristupi i tehnologije u izmjeri zemljišta i sređivanju imovinskopravnih odnosa na nekretninama. Čelni ljudi Zavoda za fotogrametriju iz Zagreba, Geodetskog zavoda iz Rijeke, Geodetskog zavoda iz Osijeka i Geofota iz Zagreba prikazali su najnoviju tehnologiju u geodetskoj izmjeri kojom te tvrtke raspolažu (Kapović i Medak 2002).

Dani hrvatskih geodeta – XIII. susret održani su od 14. do 16. svibnja 2004. u najvećem dalmatinskom turističkom naselju Solaris Holiday Resort u Šibeniku. Evidencija državnog poljoprivrednog zemljišta i evidencija pomorskog dobra bile su stručne teme obrađene na dvije tematske sjednice. O prvoj temi održano je jedanaest izlaganja, koje su svi sudionici dobili na CD-u. Na drugu temu održano je jedno izlaganje. Za vrijeme dana geodeta održan je i 8. sabor Hrvatskoga geodetskog društva. Ukupno je bilo oko 850 sudionika (Nikolić 2004).

Dani hrvatskih geodeta – XIV. susret održani su od 12. do 14. svibnja 2006. u Trogiru. Sakupilo se oko 900 sudionika. Dani su bili organizirani pod pokroviteljstvom Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske, a tema je ponovno bila Školstvo. Na II. susretima geodeta Hrvatske na istome mjestu pred 30 godina obrađivana je tema Kadrovi i školstvo, što ide u prilog činjenici koliko je to pitanje trajno prisutno i aktualno (Nikolić 2006).

XV. susreti hrvatskih geodeta održani su od 22. do 25. svibnja 2008. u Rovinju. Bilo je prijavljenih približno 950 sudionika. Održan je i X. Sabor HGD-a. Dodičeno je priznanje Međunarodnoj udruzi geodeta FIG za podršku i suradnju koje je iskazalo prema HGD-u. Priznaje je primio tadašnji predsjednik FIG-a prof. dr. sc. Stig Enemark. Posebno je obrađena tema predpristupnih fondova EU (Nikolić 2008).

Nakon XV. susreta hrvatskih geodeta zamjetan je svojevrsni pad kako u organizaciji tako i u posjećenosti danima geodeta. To razdoblje koje je započelo

nakon XV. susreta tj. 2008., potrajalo je sve do XIX. dana geodeta Hrvatske koji su održani 2019. Razloga ima više, a neke treba istaknuti. Vjerojatno je glavni razlog bio samo društvo, HGD, odnosno neadekvatno i nedovoljno brzo snalaženje HGD-a u okolnostima koje su se bile promijenile u geodetskoj struci. Primarno se to odnosi na činjenicu da je Hrvatski Sabor usvojio i donio Zakon o obavljanju geodetske djelatnosti 18. prosinca 2008. (Narodne novine 2008). Taj zakon je regulirao obvezu stručnog usavršavanja ovlaštenih inženjera geodezije, njihovih stručnih suradnika i vježbenika. Stupanjem na snagu toga Zakona, HGD više nije bio tzv. „glavni“ organizator geodetskih okupljanja u Hrvatskoj već su i ostale geodetske institucije počele organizirati različite skupove i događanja. Tu se primarno ističe Hrvatska komora ovlaštenih inženjera geodezije (HKOIG) koja je osnovana također temeljem toga Zakona, a započela je s radom 30. lipnja 2009. HKOIG je nositelj Programa stručnog usavršavanja u Hrvatskoj i od 2008. organizator centralnog događanja geodetske struke svake godine, danas tradicionalnog Simpozija ovlaštenih inženjera geodezije. Uz HKOIG i Državna geodetska uprava (DGU) te Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu (GF) organiziraju vlastita događanja i skupove koji su dio programa stručnog usavršavanja svake godine. Naravno, HGD je i dalje organizirao svoje skupove, a to su Hrvatski kongres o katastru i Simpozij o inženjerskoj geodeziji. Ali ti skupovi se organiziraju svake četiri godine, a dani geodeta svake dvije do tri godine. Zamjetno je da od XVI. dana hrvatskih geodeta se više ne obrađuju neke posebne teme kao što je to bio slučaj do XV. dana (tablica 7). Dani geodeta su postali događanja primarno društvenog karaktera i više nisu nudili toliko stručnog sadržaja. S obzirom na naglo povećani broj različitih geodetskih skupova, logično, interes za danima geodeta je pao. I kao zadnji razlog, ili razloge možemo smatrati dolazak velike ekonomske krize koja je kod nas potrajala do 2014. te razvoju novih tehnologija u vidu društvenih mreža. Velike geodetske tvrtke su se „raspale“, osnovano je mnogo malih, a posljedično geodeti su izgubili interes za druženjem uživo što zbog ekonomske krize to i zbog sve većeg korištenja društvenih mreža, putem kojih danas svi imamo tzv. „internetsku socijalizaciju“. Stoga se Dani hrvatskih geodeta – XVI., XVII. i XVIII. susret ne mogu smatrati iznimno uspješnima jer je prije svega posjećenost bila mala, a ponuda sadržaja od strane HGD-a slaba i ne dovoljno atraktivna da bi privukla veći broj sudionika. Izgubio se smisao, te je bilo potrebno ponovno pronaći cilj i svrhu održavanja Dana hrvatskih geodeta.

Organizacijom XIX. dana geodeta Hrvatske koji su održani od 9. do 12. svibnja 2019. ponovno u Trogiru, novo vodstvo HGD-a iz 2017. u tome je uspjelo. Ponovno organizirani dani geodeta bili su iznimno uspješni. Želja HGD-a je bila okupiti sve geodetkinje i geodete na jednome mjestu kako bi se povratio onaj naš poznati tradicionalni „geodetski duh“ zajedništva kroz ugodno druženje i zabavu. Tako je i bilo, Dani hrvatskih geodeta bili su izvrsno posječeni, došlo je preko 700 sudionika. HGD je ponovno preuzeo svoju glavnu ulogu u struci, te su na tim danima geodeta bili okupljeni i zastupljeni svi geodeti i sve geodetske institucije i organizacije kroz organizirana zanimljiva predavanja svih dionika struke – HGD, DGU, HKOIG i GF. Uz navedeni stručni dio bile su organizirane i nikad bolje s više sudionika sportske igre. Najveće zasluge za organizaciju tako dobrih sportskih igara idu predsjedniku najveće geodetske udruge u Hrvatskoj, Zagrebačke udruge geodeta Bruni Pacadiju (Paar 2019).

Tablica 7. *Popis dana hrvatskih geodeta – susreta od 1973. do 2023.*

Službeni naziv	Mjesto održavanja	Datum
I. susret geodeta Hrvatske	Plitvice	12. – 14. listopada 1973.
II. susret geodeta Hrvatske	Trogir	22. – 23. listopada 1976.
III. susret geodeta Hrvatske	Poreč	20. – 21. listopada 1978.
IV. susret geodeta Hrvatske	Osijek, Vukovar	23. – 24. listopada 1981.
V. susret geodeta Hrvatske	Varaždin, Varaždinske toplice, Čakovec	28. – 30. rujna 1984.
VI. susret geodeta Hrvatske	Plitvice	6. – 9. studenoga 1986.
VII. susret geodeta Hrvatske	Trogir	21. listopada 1988.
VIII. susret geodeta Hrvatske	Opatija	15. – 18. studenoga 1990
Prvi dani hrvatskih geodeta – IX susret geodeta Hrvatske	Rovinj	21. – 23. travnja 1995.
Dani hrvatskih geodeta – X. susret	Dubrovnik	23. – 26. travnja 1998.
Dani hrvatskih geodeta – XI. susret	Pula	18. – 21. svibnja 2000.
Dani hrvatskih geodeta – XII. Susret	Zaton, Zadar	15. – 18. svibnja 2002.
Dani hrvatskih geodeta – XIII. susret	Solaris, Šibenik	14. – 16. svibnja 2004.
Dani hrvatskih geodeta – XIV. susret	Trogir	12. – 14. svibnja 2006.
XV. susreti hrvatskih geodeta	Rovinj	22. – 25. svibnja 2008.
Dani hrvatskih geodeta – XVI. susret	Mali Lošinj	27. – 29. svibnja 2011.
Dani hrvatskih geodeta – XVII. susret	Sveti Martin na Muri	28. – 30. lipnja 2013.
Dani hrvatskih geodeta – XVIII. susret	Zaton, Zadar	12. – 14. lipnja 2015.
XIX. dani geodeta Hrvatske	Trogir	9. – 12. svibnja 2019.
Dani hrvatskih geodeta – XX. susret	Trogir	4. – 7. svibnja 2023.

Iz tablice 7 vidljivo je da su Dani hrvatskih geodeta najviše puta organizirani u Trogiru, i to pet puta. Može se zaključiti da je turistički centar hotela Medena u Trogiru iznimno dobro određeno za organizaciju dana geodeta jer raspolaže s velikim smještajnim kapacitetima, sportskim terenima na kojima se može organizirati puno natjecanja, a sve to po povoljnim cijenama. Za očekivati je da to određeno postane tradicionalno te da se održi kao mjesta okupljanja hrvatskih geodeta za njihove dane i u budućnosti.

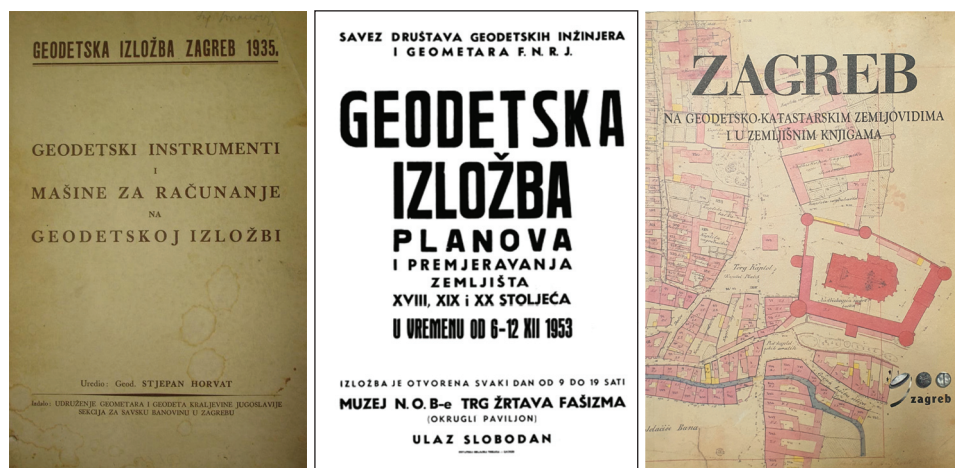
6.4. Geodetske izložbe

Osim navedenih skupova (kongresa, simpozija i dana hrvatskih geodeta), HGD je organizirao i mnoge geodetske izložbe. U tablici 8 nabrojane su samo najznačajnije geodetske izložbe koje je HGD organizirao samostalno ili u suradnji s drugim institucijama.

Prva velika geodetska izložba održana je u Zagrebu još davne 1935. Zahvaljujući Stjepanu Horvatu uredniku izložbe i prigodne knjige kataloga Geodetski instrumenti i mašine za računanje na geodetskoj izložbi (slika 15), možemo danas s vremenskom distancom zaključiti da je to bila veličanstvena izložba u Zagrebu. Knjigu je tiskala Zaklada tiskare Narodne novine uz potporu Udruženja geometara i geodeta sekcije za Savsku banovinu u Zagrebu. Ima 161 stranicu i 106 slika. Podijeljena je u tri poglavlja s 36 podnaslova. Sačuvane su i šapirografirane 32 stranice popisa, a izloženih predmeta je bilo 1712 (Kapović 2007).

Za vrijeme I. kongresa geodetskih inženjera i geometara FNRJ u Zagrebu od 6. do 10. prosinca 1953. upriličena je u tadašnjem Muzeju NOB-a na Trgu žrtava fašizma Geodetska izložba s planovima, kartama, geodetskim elaboratima i instrumentima iz naše prošlosti i sadašnjosti (slika 15). Urednik izložbe bio je Božidar Kanajet. Izložbu je otvorio Mato Janković tadašnji predsjednik DGH. U Geodetskom listu br. 11–12 iz 1953. Bruno Ungarov na 13 stranica opisuje 476 izložaka i navodi da je bilo izloženo 250 stručnih knjiga (Ungarov 1953).

Povodom 40. obljetnice Tehničkog muzeja u Zagrebu, 75 godina tehničkih fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i 900 godina Zagrebačke biskupije, a velikim zalaganjem Božidara Kanajeta, u Tehničkom muzeju u Zagrebu otvorena je i stalna izložba pod naslovom: „Muzeorama zemljomjerstva i katastra“. Izložba prikazuje katastarski i gruntovni ured s kraja 19. i početka 20. stoljeća. Uredniku izložbe trebalo je 15 godina da prikupi i postavi sve eksponate u prostor od 28 m². Izložba je ugledala svjetlost dana 20. listopada 1994. u 12.00 sati. Otvorenju je prisustvovalo skoro 400 kolega i gostiju, a Hrvatska televizija je prikazala otvorenje izložbe u svome središnjem dnevniku (Kanajet 1995). Ovu izložbu može se pogledati i danas u Tehničkom muzeju Nikola Tesla u Zagrebu.

Slika 15. Naslovnica knjige s Geodetske izložbe u Zagrebu 1935., plakat povodom Geodetske izložbe 1953. i naslovnica kataloga povodom izložbe 1994.

Osobito značajna bila je jedinstvena izložba „Zagreb na geodetsko-katastarskim zemljovidima i u zemljišnim knjigama“, postavljena povodom 900. obljet-

nice Zagrebačke biskupije i prvog spomena grada Zagreba. Izložba je postavljena u Umjetničkom paviljonu u Zagrebu od 27. listopada do 17. studenoga 1994. Pripremljen je ilustriran katalog izložbe na 163 stranice formata A4 s 12 tematskih tekstova (slika 15). Ostvarena je nakon višegodišnjih poticaja i djelatnosti akademika Krešimira Čolića, kojemu su puno pomogli Branimir Gojčeta i Stjepan Galić. Njih trojica su idejni začetnici izložbe, a urednik izložbe bio je Paško Lovrić. Izložbu su organizirali HGD, Uprava za geodetske i katastarske poslove Ministarstva graditeljstva i zaštite okoliša, Gradski zavod za katastar i geodetske poslove Grada Zagreba te Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu uz financijsku i organizacijsku pomoć Gradskog poglavarstva Grada Zagreba (Lovrić 1995).

Izložba „Grad Zagreb na katastarskim planovima – svjedocima vremena katastarskih izmjera od 1817. do 2017. godine“ postavljena je prigodom obilježavanja 65. godina samostalnoga djelovanja HGD-a i 200 godina Franciskanskog katastra. Izložba je bila postavljena od 15. do 31. prosinca 2017. na Geodetskom fakultetu u Zagrebu. Autor izložbe bio je Bruno Pacadi. Izložbu je organiziralo Hrvatsko geodetsko društvo i Zagrebačka udruga geodeta te Gradski ured za katastar i geodetske poslove grada Zagreba. Izložba je bila i medijski popraćena s dva priloga u emisiji Dobro jutro Hrvatska i člankom u časopisu Večernji list (URL 1). Zbog iznimne uspješnosti izložbe, ista je ponovljena i 2018. za vrijeme održavanja VI. Hrvatskoga kongresa o katastru u hotelu Antunović u Zagrebu od 11. do 14. travnja 2018.

Tablica 8. Najznačajnije geodetske izložbe.

Naziv izložbe	Mjesto održavanja	Urednik izložbe	Datum
I. geodetska izložba: Geodetski instrumenti i mašine za računanje na geodetskoj izložbi	Tehnički fakultet, Zagreb	Stjepan Horvat	3. ožujka 1935.
Geodetska izložba planova i premjeravanja zemljišta XVIII, XIX i XX stoljeća	Muzej N.O.B., (Meštrovićev paviljon), Zagreb	Božidar Kanajet	6. – 12. prosinca 1953.
Muzeorama zemljomjerstva i katastra	Tehnički muzej Nikola Tesla, Zagreb	Božidar Kanajet	Stalni postav od 20. listopada 1994.
Geodetska izložba: Zagreb na geodetsko-katastarskim zemljovidima i u zemljišnim knjigama	Umjetnički paviljon, Zagreb	Paško Lovrić	27. listopada 1994. – 17. studenoga 1994.
Grad Zagreb na katastarskim planovima – svjedocima vremena katastarskih izmjera od 1817. do 2017. godine	Geodetski fakultet, Zagreb	Bruno Pacadi	15. – 31. prosinca 2017.
Grad Zagreb na katastarskim planovima – svjedocima vremena katastarskih izmjera od 1817. do 2017. godine	Hotel Antunović, Zagreb	Bruno Pacadi	11. – 14. travnja 2018.

Pregledom gore opisanih geodetskih izložbi, jasno je da HGD brine i trudi se očuvati i tzv. geodetsku kulturnu baštinu. Područje je to o kojem geodeti u hrvatskoj i ne vode pretjerano brigu te je to potrebno promijeniti. Stoga je HGD u 2022. krenuo u izradu digitalne baze svojega glasila časopisa Geodetski list i svih njegovih prethodnika od 1919. do danas temeljem odluke Predsjedništva s 73. (4.) sjednice održane 3. studenoga 2022. u Križevcima. Cilj je napraviti digitalnu bazu svih brojeva, te ih sve objaviti na Hrčku i web stranicama HGD-a. Na taj način sačuvati će se povijest geodezije i geodetskih stručnjaka na ovim prostorima, omogućiti će se da ona bude dostupna kako svim geodetima tako i znanstvenicima u hrvatskoj i svijetu, a što će u konačnici doprinijeti široj vidljivosti, prepoznatljivosti i faktoru odjeka Geodetskog lista.

7. Zaključak

Hrvatsko geodetsko društvo ima jako dugu i značajnu povijest kako u Republici Hrvatskoj, tako i na prostorima cijele regije. Povijest je puno duža nego što ju danas obilježavamo. Geodeti su se počeli udruživati još davne 1878., što bi značilo da danas zapravo obilježavamo 145, a ne 70 godina od početka udruživanja u različite klubove, saveze, sekcije, udruge i društva. Jer sva ta udruživanja se mogu smatrati prethodnicima današnjega HGD-a. HGD je bilo te će i dalje biti značajan čimbenik, odnosno jedan od „stupova“ geodetske struke.

U ovome radu je prikazan povijesni pregled udruživanja geodeta u različite organizacije kroz različita povijesna razdoblja, koja su karakterizirana različitim društveno političkim kontekstom i državnim poretom. Povijesni pregled podijeljen je u tri glavna razdoblja: 1878. – 1952., 1952. – 1993. i 1993. – 2022. s posebnim naglaskom na kraj prvoga i početak drugoga razdoblja te detaljno elaborirano treće razdoblje. Ponovnim pregledom arhive HGD-a, dostupnih radova i vijesti u Geodetskom listu utvrđeno je da je godina osnivanja DGH 1953., a ne 1952. Naime, na godišnjoj skupštini Geodetske sekcije DIT Hrvatske održane 1952. donio se „samo zaključak“ da je potrebno osnovati DGH. No, iz objektivnih razloga društvo se 1952. nije moglo organizacijski učvrstiti. Zato je godišnja skupština 1953. bila osnivačka i na njoj je osnovano DGH, prvi prethodnik današnjega HGD-a. U radu su izložene i najznačajnije aktivnosti društva, s posebnim naglaskom na razdoblje od priznanja Republike Hrvatske suverenom, samostalnom i nezavisnom državom. Prikazano je kako se HGD sredinom devedesetih godina prošloga stoljeća zalagao za priznanje geodetske struke, neovisnost katastarskog sustava i međunarodni status društva. U svemu tome je HGD uspio. Nadalje, detaljno su prikazani i opisani najznačajniji društveni i znanstveno-stručni skupovi u organizaciji i suorganizaciji HGD-a. Poseban naglasak je stavljen na organizaciju hrvatskoga kongresa o katastru i tradicionalnih dana hrvatskih geodeta, tzv. susreta. O svim tim aktivnostima se članstvo obavještava putem glasila HGD-a, časopisa Geodetski list koji se smatra najznačajnijim izdavačkim poduhvatom HGD-a, a jedan je i od deset najstarijih geodetskih časopisa u svijetu.

Svako društvo, pa tako i HGD u određenim okolnostima, društveno političkom kontekstu vremena prolazi kroz oscilacije u svome radu i napretku, neovisno da li se radi o društvenom, stručnom i znanstvenom djelovanju odnosno pasivnom ili aktivnom odnosu njegovih članova prema geodetskim udrugama odnosno prema samome društvu. To su pojave koje se ciklički događaju i na koje se vodstvo društva u toj situaciji mora brzo prilagoditi i odgovoriti na njih. Koliko su u tome uspješni govore rezultati koji se ostvaruju u tome vremenu. Osnova za uspjeh i napredak našega Društva, leži prvenstveno u volji i želji prije svega njegovog članstva, da prihvati od strane aktualnoga vodstva ponuđenu suradnju s puno uvjerenja i povjerenja, da je svaki uloženi trud Društva i njegovog vodstva, usmjeren na dobrobit cijele geodetske struke, a samim time i Društva. Konačan uspjeh, naravno, leži i u činjenici, da li su izabrani pojedinci, upravo ta pokretačka snaga Društva koja mu je u danome trenutku potrebna. Jer bez želje, volje i vizije isplanirane kroz projekt i strategiju djelovanja nema napretka. No, pojedinac sam ne može ništa napraviti bez podrške članova i njegova je zadaća da prema njima ima profinjen i nenametljiv pristup kako članovi ne bi smatrali da su preopterećeni zaduženjima koja im on zadaje. I upravo u tome uz pravu viziju i strategiju se razlikuju manje ili više uspješni vođe društva, jer oni prije svega moraju upravljati s dva elementarna resursa koji su im na raspolaganju, a to su ljudi i vrijeme. A društvo ima na raspolaganju ogromnu bazu članova koje mora usmjeriti da u svoje slobodno vrijeme doprinesu višem i općem interesu geodetske struke, koji mora biti pretpostavljen interesima pojedinaca. Daljnji uspjeh rada Društva leži u njegovim financijskim mogućnostima, koje su često skromne, da može uspješno realizirati zamišljene strategije kroz realizaciju definiranih zadataka u pogledu organizacije društvenih, stručnih i znanstvenih aktivnosti za dobrobit uže i šire geodetske zajednice. Osiguravanje financijske stabilnosti društva konstantan je izazov svakoga vodstva. Danas je HGD financijski stabilan, iako ovisan o nizu različitih čimbenika i izvora financiranja.

HGD je udruženje svih geodeta Republike Hrvatske iz vrlo raznolikih struktura djelatnosti. U njega se dobrovoljno mogu učlaniti kroz lokalne geodetske udruge svi geodeti koji to žele, bilo da se radi od djelatnicima DGU, članovima HKOIG, nastavnica s Geodetskih fakulteta i škola ili pak geodetskim tehničarima. Svi oni predstavljaju društvo i svi su oni društvo. I upravo je to sama suština društva, njegovi članovi. Članovi žele da se njihovo mišljenje čuje i da dolaze do izražaja, a to mogu jedino ostvariti kroz vlastiti angažman u radu društva. Međutim, društvo im mora pružiti smisao u svojem radu, jer društvo ne postoji zbog sebe već zbog svojih članova. U društvu bi trebali odlučivati svi, a ne samo pojedinci. Jer kada članovi osjete da se njihov glas i razmišljanja ne cijene i ne uvažavaju, da je sve u domeni onih koji vode društvo ili neke druge geodetske organizacije, tada članstvo opterećeno takvim spoznajama gubi interes za bilo kakvom daljnjom suradnjom i vlastitim angažmanom u društvu. Prisutno je to i u radu HGD-a i moguće je te oscilacije pratiti kroz cijelu njegovu povijest. Ukoliko se želi zadržati ugled i povjerenje članova u društvo, potrebno je stalno raditi na tome da članovi osjećaju pripadnost društvu i da se njihov glas čuje i uvažava, a da društvo to kroz svoje djelovanje vraća članstvu.

Kao i uvijek potrebno je prevladati sve trenutne poteškoće i izazove, prihvatiti promjene koje su se dogodile i krenuti dalje. Naravno, sve to moguće je jedino zajedničkim angažmanom predsjednika i predsjedništva društva, svih

geodetskih udruga i članstva. Isto tako, bez pomoći ostalih geodetskih institucija i organizacija uspjeh HGD-a nije ostvariv. Potrebno je zajednički s DGU, HKOIG i GF nastaviti raditi dalje. Jer HGD mora biti mjesto na kojemu se uvijek moglo otvoreno raspravljati, davati svoja mišljenja i sudove, prijedloge i sugestije vezane za sva pitanja koja se odnose ne samo na geodetsku struku, već i na sve ostale srodne i struke s kojima usko surađujemo.

Hrvatsko geodetsko društvo treba strateški osposobiti da djeluje kao nacionalna organizacija s ciljem koordinacije strukovnih interesa svih geodeta te svih institucija i organizacija na području Republike Hrvatske (Paar 2017).

Vjerujući u snagu, zajedništvo i mudrost hrvatskih geodeta uvjeren sam da će Hrvatsko geodetsko društvo i dalje djelovati za opće dobro te svekoliki napredak geodetske djelatnosti u Republici Hrvatskoj (Kapović 2007).

Literatura

- *** (1951): Vijesti iz geodetske sekcije Društva inženjera i tehničara Hrvatske, Geodetski list, V (28), 1–3, 98–100.
- *** (1953a): Godišnja skupština Društva geodeta Hrvatske, Geodetski list, VII (30), 5–8, 260–266.
- *** (1953b): Statut Saveza geodetskih društava FNRJ, Geodetski list, VII (30), 11–12, 514–519.
- *** (1958a): Statut Saveza geodetskih inženjera i geometara FNRJ, Geodetski list, XII (35), 4–6, 307–311.
- *** (1958b): Godišnja skupština Društva geodetskih inženjera i geometara NR Hrvatske, Geodetski list, XII (35), 10–12, 520–532.
- *** (1958c): Statut Društva geodetskih inženjera i geometara N. R. Hrvatske, Geodetski list, XII (35), 10–12, 532–537.
- *** (1961): Statut Saveza geodetskih inženjera i geometara N. R. Hrvatske, Geodetski list, XV (38), 7–9, 320–325.
- Bošnjak, R. (2000): Zapisnik s 14. sjednice Predsjedništva Hrvatskoga geodetskog društva, Geodetski list, 54 (77), 4, 279–281.
- Božičnik, M: (1977a): Drugi susret geodeta Hrvatske – Trogir listopad 1976., Geodetski list, XXXI (54), 1–3, 58–59.
- Božičnik, M: (1977b): Izvještaj o radu Saveza geodetskih inženjera i geometara SR Hrvatske u vremenu od 1972. do 1977. godine, Geodetski list, XXXI (54), 10, 233–240.
- Božičnik, M: (1979): 3. susret geodeta Hrvatske – Poreč 1978., Geodetski list, XXXIII (56), 4–6, 153–155.
- Božičnik, M: (1984): Povodom 30. godišnjice osnutka i rada Saveza društava geodeta Hrvatske, Geodetski list, 38 (61), 4–6, 131–139.
- Božičnik, M: (1987): VI. susret geodeta Hrvatske, Geodetski list, 41 (64), 4–6, 174–176.

- Božičnik, M. (1991): 8. susret geodeta Hrvatske, Opatija 15–18. 11. 1990., Geodetski list, 45 (68), 1–3, 81–83.
- Božičnik, M. (1993): Osnivanje Hrvatskoga geodetskog društva, Geodetski list, 47 (70), 3, 261–262.
- Bučar, S. (2001): U susret dvanaestom okupljanju hrvatskih geodeta, Geodetski list, 55 (78), 4, 305–307.
- Čolić, K. (1996): Riječ glavnog urednika, Geodetski list, 50 (73), 2, 111–113.
- Frančula, N. (2007): Geodetski list, Spomen-knjiga povodom 55 godina Hrvatskog geodetskog društva 1952–2007., Gl. ur. Zdravko Kapović, Hrvatsko geodetsko društvo, Zagreb, 2007.
- Frančula, N. (2019a): Geodetski list – 100. obljetnica početka izlaženja, Geodetski list, 73 (96), 4, 393–398.
- Frančula, N. (2019b): Geodetski list među najstarijim geodetskim časopisima na svijetu, Geodetski list, 73 (96), 4, 387–393.
- Frančula, N. (2019c): Indeksiranost Geodetskog lista u bibliografskim i citatnim bazama Web of Science Core Collection i Scopus, Geodetski list, 73 (96), 4, 383–387.
- Frančula, N., Lapaine, M. (1996): 50. obljetnica Geodetskog lista, 50 (73), 2, 115–131.
- Frančula, N., Božičnik, M., Vučetić, N., Petrović, S. (1991): Bibliografija Geodetskog lista 1947–1990., Savez društava geodeta Hrvatske, Zagreb.
- Frangeš, S., Lapaine, Milj., Lapaine, Mir., Frančula, Nedjeljko (2003): Bibliografija Geodetskog lista 1991–2002., Hrvatsko geodetsko društvo, Zagreb.
- Hrvatsko geodetsko društvo (2017): Statut Hrvatskoga geodetskog društva, Zagreb.
- Hrvatsko geodetsko društvo (2019): Izmjene i dopune Statuta Hrvatskoga geodetskog društva, Zagreb.
- Janković, M. (1977): U povodu 30-godišnjice Geodetskog lista, Geodetski list, XXXI (54), 10, 210–221.
- Kanajet, B. (1995): Muzeorama zemljomjerstva i katastra – nova geodetska zbirka u Tehničkom muzeju, Geodetski list, 49 (72), 1, 44–46.
- Kapović, Z. (1986): 5. susret geodeta Hrvatske, Geodetski list, 40 (63), 1–3, 80–82.
- Kapović, Z. (1997): Uvodna riječ predsjednika Hrvatskoga geodetskog društva, Geodetski list, 51 (74), 2, 99–99.
- Kapović, Z. (1998): Dani hrvatskih geodeta – X. susret geodeta Hrvatske, Geodetski list, 52 (75), 3, 228–230.
- Kapović, Z. (2003): Izvješće o radu Hrvatskoga geodetskog društva u razdoblju 1952–2003., Geodetski list, 57 (80), 4, 243–250.
- Kapović, Z. (2007): Spomen-knjiga povodom 55 godina Hrvatskog geodetskog društva 1952–2007. Gl. ur. Zdravko Kapović, Hrvatsko geodetsko društvo, Zagreb, 2007.

- Kapović, Z., Medak, D. (2002): Dani hrvatskih geodeta – XII. Susret, Geodetski list, 56 (79), 2, 121–122.
- Kljajić, I., Lapaine, M. (2019): 100. obljetnica časopisa Glasilo geometara, Geodetski list, 73 (96), 4, 361–379.
- Lapaine, M., Kljajić, I. (2019): Geodetski list 1937–1941., Geodetski list, 73 (96), 2, 165–198.
- Lovrić, P. (1995): Zagreb na zemljovidima, Geodetski list, 49 (72), 1, 41–43.
- Muminagić, A., ur. (1972): Savez geodetskih inženjera i geometara SR Hrvatske, 1952 – 1972, 20 ta jubilarna publikacija, Savez geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije, Beograd, 31–37.
- Narodne novine 2008: Zakon o obavljanju geodetske djelatnosti, Narodne novine, br. 152.
- Narodne novine 2014: Zakon o udrugama, Narodne novine, br. 74.
- Nikolić, P. (2004): Dani hrvatskih geodeta – XIII. Susret, Geodetski list, 58 (81), 2, 164–166.
- Nikolić, P. (2006): Dani hrvatskih geodeta – XIV. Susret, Geodetski list, 60 (83), 2, 131–143.
- Nikolić, P. (2008): XV. susreti hrvatskih geodeta, Geodetski list, 62 (85), 3, 185–196.
- Obrež-Spoljar, J., Sošić, A. (1995): 1. dani hrvatskih geodeta, Geodetski list, 49 (72), 4, 335–343.
- Paar, R. (2017): 65 godina Hrvatskog geodetskog društva, 1952–2017., 65 godina Hrvatskog geodetskog društva 1952–2017., Paar, Rinaldo; Pavasović, Marko (ur.), Hrvatsko geodetsko društvo, Zagreb, 5–25.
- Paar, R. (2019): XIX. dani geodeta Hrvatske, Geodetski list, 73 (96), 2, 207–214.
- Paar, R., Roić, M., Kapović, Z. (2022): 25 godina od prvoga hrvatskoga kongresa o katastru – što se promijenilo?, VII. hrvatski kongres o katastru (VII. HKK 2022), Roić, Miodrag; Tomić, Hrvoje (ur.), Hrvatsko geodetsko društvo, Zagreb, 13–26.
- Palčić, B. (1961): Godišnja skupština saveza geodetskih inženjera i geometara Hrvatske, Geodetski list, XV (38), 7–9, 234–236.
- Radić, J. (2003): Spomen-knjiga stovadesetpetogodišnjice Hrvatskog inženjerskog saveza, Hrvatski inženjerski savez, Zagreb.
- Rukavina, Z. (2007): Četvrti susret geodeta Hrvatske, Rukopis.
- SGIGH – Savez geodetskih inženjera i geometara SR Hrvatske (2001): U susret dvanaestom okupljanju hrvatskih geodeta, Geodetski list, 55 (78), 4, 305–306.
- Stojanovski, J., Frančula, N., Lapaine, M. (2015): Indexing of mapping science journals, Geography Environment Sustainability, 1, 27–52.
- Tunjić, I. (1996): Geometarski i geodetski glasnik i njegovi prethodnici, Studentski rad nagrađen Nagradom dekana, Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb.
- Ungarov, B. (1953): Geodetska izložba, Geodetski list, VII (30), 11–12, 522–534.

Ungarov, B. (1954): Geodetski časopisi kod nas, Geodetski list, VIII (31), 5–8, 184–185.

Vidović, K. (1996): 3. Sabor Hrvatskoga geodetskog društva, Geodetski list, 50 (73), 2, 301–306.

Mrežne adrese

URL 1: Hrvatsko geodetsko društvo, <https://www.hgd1952.hr/>, (25.11.2022.).

URL 2: Hrvatski inženjerski savez,
<http://his-hr.hr/his/blog/2019/03/22/popis-clanica/>, (20.12.2022.).

URL 3: ISPRS-Ordinary Members,
<https://www.isprs.org/members/ordinary.aspx>, (21.12.2022.).

URL 4: Istarski geodet, <https://udrugageodetaiz.wixsite.com/ugiz/istarski-geodet>, (22.12.2022.).

URL 5: Hrčak – Geodetski list, <https://hrcak.srce.hr/geodetski-list>, (23.12.2022.).

URL 6: O Hrčku, <https://hrcak.srce.hr/o-hrcku>, (23.12.2022.).

URL 7: Facebook-HGD1952, <https://www.facebook.com/HGD1952/>, (23.12.2022.).

70 Years of the Croatian Geodetic Society

ABSTRACT. At the annual assembly of the Geodetic Section of the Society of Engineers and Technicians of Croatia (GSSETC) in December 1952, a conclusion was reached on the establishment of the Society of Geodesists of Croatia (SGC). However, due to objective organizational reasons, the society could not consolidate and be established, so SGC was founded at the GSSETC annual assembly in 1953. SGC is the first predecessor in the former state of today's Croatian Geodetic Society (CGS), which means that CGS today marks 70 years since its foundation, although geodesists in the territory of the Republic of Croatia began to join in engineering associations as far back as 1878. The history of the association of geodesists can be divided into three main periods: 1878 – 1952, 1952 – 1993 and 1993 – 2022. All three periods are presented in this paper with special emphasis on the end of the first and the beginning of the second period, while the third period is elaborated in detail. The work of CGS is presented through the main activities of the society, which are the organization of various scientific-professional and social events and the publication of the society journal *Geodetski list*, which is one of the ten oldest geodetic journals in the world. The main activities, challenges and merits of the society are highlighted, without which the geodetic profession could look different today. Some interesting new facts are presented, which have not been published so far in any paper that dealt with the history of the establishment and main activities of CGS. Emphasis is placed on the society as a national umbrella organization that works with the aim of coordinating the professional interests of all surveyors and all institutions and organizations on the territory of the Republic of Croatia.

Keywords: Croatian Geodetic Society, Geodetic Associations, *Geodetski list*, congresses, symposia, days of Croatian geodesists, FIG.

Primljeno / Received: 2022-12-01

Prihvaćeno / Accepted: 2022-12-28